

((سند برنامه ارتقاء شاخص های زیست محیطی استان مرکزی))

تهیه کننده :

کارگروه تخصصی آمایش سرزمین، محیط زیست و توسعه پایدار

زمستان ۱۳۹۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِه فَاغ خَدْرَاوَنر بِخَسَنرِه

مهر بافا

نقشه استان مرکزی

فهرست مطالب :

شماره صفحه:

۶	۱ - اسامی افراد شرکت کننده در جلسات کارگروه آمایش
۷	۲ - مقدمه
۱۱	۳ - وضعیت زیست محیطی شهرستان اراک
۱۴	۴ - وضعیت زیست محیطی شهرستان شازند
۱۷	۵ - وضعیت زیست محیطی شهرستان تفرش
۲۰	۶ - وضعیت زیست محیطی شهرستان خمین
۲۳	۷ - وضعیت زیست محیطی شهرستان دلیرجان
۲۶	۸ - وضعیت زیست محیطی شهرستان ساوه
۲۹	۹ - وضعیت زیست محیطی شهرستان کمیجان
۳۲	۱۰ - وضعیت زیست محیطی شهرستان محلات
۳۵	۱۱ - وضعیت زیست محیطی شهرستان آشتیان
۳۸	۱۲ - وضعیت زیست محیطی شهرستان فراهان
۴۱	۱۳ - وضعیت زیست محیطی شهرستان خنداب
۴۴	۱۴ - وضعیت زیست محیطی شهرستان زرندیه

- ۱ - جدول شماره ۱ (جدول ارزیابی وضعیت زیست محیطی استان مرکزی) ۹
- ۲ - جدول شماره ۲ (جدول زمان بندی جلسات آمایش استان مرکزی) ۱۰
- ۳ - جدول شماره ۳ (جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان اراک) ۱۲
- ۴ - جدول شماره ۴ (جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان شازند) ۱۵
- ۵ - جدول شماره ۵ (جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان تفرش) ۱۸
- ۶ - جدول شماره ۶ (جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان خمین) ۲۱
- ۷ - جدول شماره ۷ (جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان دلجان) ۲۴
- ۸ - جدول شماره ۸ (جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان ساوه) ۲۷
- ۹ - جدول شماره ۹ (جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان کمیجان) ۳۰
- ۱۰ - جدول شماره ۱۰ (جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان محلات) ۳۳
- ۱۱ - جدول شماره ۱۱ (جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان آشتیان) ۳۶
- ۱۲ - جدول شماره ۱۲ (جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان فراهان) ۳۹
- ۱۳ - جدول شماره ۱۳ (جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان خنداب) ۴۲
- ۱۴ - جدول شماره ۱۴ (جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان زرنديه) ۴۵

اسامی افراد شرکت کننده در جلسات کارگروه تهیه سند برنامه آمایش :

استانداری مرکزی (خانم رقیه یادگاری ، آقای محمدرضا عاشوری ، آقای سیامک سلیمانی ، آقای محمود نعمتی ، آقای مجتبی اناری ، آقای تورج برندگان ، آقای غلامرضایاتی ، خانم رضوان گرامی ، خانم زهرا صالحی ، آقای عباسعلی نظیری ، آقای سعید فرخی ، خانم مرضیه پارسافر ، آقای علی یوسفی ، خانم زهرا کسائی پور ، آقای مهدی مومنی ، وحیده غلامیان ، آقای عباس شمسی ، منصوره داودی جم ، آقای مجید عباسی ، آقای غلامرضا بیاتی) **فرمانداری** (آقای حسین بختیاری ، آقای کریم حمیدوند ، آقای غلامرضا میوه ، آقای حمید غیاثی ، آقای محمود حسنی ، آقای سعید فائض پور ، آقای سید احمد سجادی ، آقای حسین متقی آقای محمد کردی ، آقای محمد جواد منافی ، آقای سیدعلی زمانی ، آقای محسن خاکباز ، آقای مجید عسگری) **اداره کل حفاظت محیط زیست استان مرکزی** (آقای امیر انصاری ، خانم فرزانه مجیدی ، خانم مهرنوش کلانتریان ، آقای پرویز نیلی ، آقای مازیار شریفی ، آقای سیدعلیرضا شریفی ، آقای حامد طالبی ، آقای علی اصغر غریبی ، آقای حمیدعبادی ، آقای مجید میراکبری ، آقای حسن شاه محمدی ، آقای رضا میرزایی ، آقای حمید عبدلی ، آقای مصطفی رودبارانی) **سازمان صنعت معدن و تجارت استان** (آقای مسعود بختیار ، آقای رهبر کرمی) **اداره کل راه و شهرسازی استان** (آقای صالح حسنی ، آقای رضا حاجتی ، آقای حسین رضایی) ، **سازمان جهاد کشاورزی** (آقای بهنام نصراللهی ، آقای سعید بیات) ، **اداره کل میراث فرهنگی ، صنایع دستی و گردشگری استان** (آقای حسینی ، آقای سعید خسروی ، آقای سیدمحسن رحمتی ، آقای قاسم کاظمی ، آقای مصطفی فراهانی) ، **شرکت آب و فاضلاب استان** (آقای رحمن یوسفی ، آقای مهدی قاسمی ، آقای سید محمد میرهاشمی ، آقای غلام حیدری تفرشی ، آقای محمود کمال زاده ، آقای محمد وکیلی) ، **شرکت آب منطقه ای استان** (آقای رضا عظیمی ، آقای محمود قدبیگی ، آقای علیرضا دربندی) ، **اداره کل هواشناسی استان** (آقای مرتضی ذوالفقاری) ، **اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان** (آقای یوسف یوسفی ، آقای حمیدرضا موسوی) ، **شرکت شهرکهای صنعتی استان** (آقای مهدی مرتضائی) ، **خبرگزاری ایسنا** (خانم آذر اسفندیانی) ، **صدا و سیما** (آقای حسین هاشمی زاده) ، **خبرگزاری ایسنا** (خانم معصومه صفری) ، **سازمانهای مردم نهاد** (آقای سیاوش آقاخانی ، آقای یدالله بادکوبه) ، **شهرداری** (آقای حسین ناطقی ، آقای رضا مصباحی ، آقای محمدرضا رستمی)

مقدمه :

استان مرکزی با توجه به موقعیت خاص جغرافیایی، تنوع اقلیمی در مرکز کشور و بالطبع تنوع زیستی غنی با ۱۱ منطقه تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست و همچنین قرار گرفتن در مسیر خطوط انرژی کشور (گاز و نفت و برق) و راه های اصلی و راه آهن سراسری و مجاورت با استانهای صنعتی تهران، اصفهان، قزوین و البرز باعث تمرکز بیش از یک میلیون و چهارصد هزار نفر جمعیت و فعالیتهای صنعتی بیش از ۳۰۰۰ واحد صنعتی و ۳۰۰ معدن بزرگ و قطب کشاورزی شده است که از گذشته تاکنون با وضعیت نامطلوب مدیریت پسماندها و وجود ۱۲ هزار سلاح مجاز و افزایش تخلفات شکار و صید و فعالیت صنایع با تکنولوژی قدیمی باعث تخریب و ایجاد آلودگی های زیست محیطی مختلف در سطح استان مرکزی بویژه کلانشهر اراک بعنوان ۸ کلان شهر آلوده کشور و جزء ۱۰ استان زاگرسی و ۱۸ استان تالابی و ۲۳ استان درگیر پدیده گرد و غبار و ۱۱ استان دارای نمونه فسیل شناسایی شده در کشور است. با بررسی وضعیت زیست محیطی شهرستانهای استان مشخص میگردد شهرستانها حتی از حداقل مطلوبیت زیست محیطی نیز برخوردار نیستند و مشکلات زیست محیطی فراوانی دارند. در این راستا با تشکیل کمیته کارشناسی در اداره کل حفاظت محیط زیست استان برای ۱۲ شهرستان استان با تعیین ۱۲ شاخص زیست محیطی (کیفیت هوا، آب، خاک، مدیریت پسماند، تصفیه خانه فاضلاب شهری، میزان فضای سبز، آلودگی و تخریب، تعداد صنایع آلاینده. روند تنوع زیستی، تخلفات شکار و صید، آموزش و فرهنگ سازی، اجرای مدیریت سبز) مورد ارزیابی قرار گرفت که نتایج در جدول شماره ۱ ارائه شده است. با ملاحظه جدول شماره ۱ مشاهده می گردد بطور کلی وضعیت زیست محیطی استان مرکزی در حد متوسط می باشد. که با استمرار و ادامه این روند در آینده ای نزدیک استان در شرایط بحرانی زیست محیطی قرار خواهد گرفت. لذا جهت ارتقاء شاخص های زیست محیطی توجه ویژه مسئولین و مردم به محیط زیست شکننده استان ضروری است. بر این اساس در راستای اهداف دولت تدبیر و امید در هفته محیط زیست با درخواست محیط زیست از استانداری موضوع در دستور کار شورای اداری استان قرار گرفت و وضعیت زیست محیطی شهرستانها در جلسه مورخ ۲۰/۳/۹۳ تشریح گردید این موضوع باعث ایجاد حساسیت فکری در جمع مدیران استان گردید و به دستور استاندار محترم قرار شد کمیته ارتقاء شاخص های زیست محیطی در کارگروه آمایش سرزمین استان تشکیل گردد. همچنین این موضوع در تفاهم نامه مورخ ۹۳/۵/۱۵ همکاری مشترک مابین سازمان حفاظت محیط زیست و مجمع مشورتی روسای شورای اسلامی کلانشهرها و مراکز استانها و تفاهم نامه مورخ ۹۳/۶/۱ فی مابین وزارت کشور و سازمان حفاظت محیط زیست و سایر تفاهم نامه های بین سازمان حفاظت محیط زیست با وزارتخانه ها و سازمانها مورد تاکید قرار گرفته است. در این راستا با همکاری رئیس و دبیر کارگروه با تشکیل ۱۲ جلسه و در هر جلسه

با عضویت فرمانداران محترم شهرستانها توسط محیط زیست استان مشکلات زیست محیطی شهرستانها در غالب حدوداً ۲۰۰ چالش زیست محیطی به همراه اقتضائات زیست محیطی و راهبردهای لازم در جلسات مطرح گردید که با نظر ریاست کارگروه و اعضای جلسه ، محیط زیست اطلاعات ، پیشنهادات و سیاستهای اعلامی را جمع بندی و با مصوبات مشخص در غالب یک سند برنامه بهبود وضعیت زیست محیطی استان مرکزی به کارگروه آمایش استان ارائه نمود و نهایتاً سند مذکور در تاریخ -/۹۳ به تصویب شورای برنامه ریزی استان رسید و قرار شد کلیه مصوبات سند برنامه مذکور در شهرستانها توسط فرمانداران محترم و در استان توسط کارگروه آمایش استان و شورای برنامه ریزی استان و جهت استفاده از حمایتها و اعتبارات ملی از هیات محترم وزیران تا حصول نتیجه پیگیری شود.

لازم بذکر است اداره کل حفاظت محیط زیست استان در نظر دارد بعد از تحقق کامل سند برنامه بهبود وضعیت زیست محیطی استان . در مرحله بعدی وضعیت موجود فعالیتهای توسعه ای را با مطالعات توان اکولوژیکی مناطق تطبیق داده و جهت کاهش اثرات سوء آنها نسبت به انتقال یا تهیه برنامه مدیریت زیست محیطی برای آنها در کارگروه آمایش استان تصمیم گیری نماید.

دکتر امیرانصاری

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان مرکزی

جدول شماره ۱: جدول ارزیابی وضعیت زیست محیطی استان مرکزی

نام شهرستان	۱- کیفیت هوا	۲- کیفیت آب	۳- پسماند	۴- کیفیت خاک	۵- روند تنوع زیستی	۶- تصفیه خانه فاضلاب شهری	۷- میزان فضای سبز	۸- تخلفات شکار و صید	۹- آلودگی و تخریب	۱۰- آموزش و فرهنگ سازی	۱۱- تعداد صنایع آلاینده	۱۲- اجرای مدیریت سبز	ارزیابی کلی
اراک	نامطلوب	نامطلوب	نامطلوب	نامطلوب	متوسط	دارد	نامطلوب	متوسط	زیاد	متوسط	۲۶	در حال اجرا	نامطلوب
تفرش	مطلوب	مطلوب	نامطلوب	متوسط	متوسط	دارد	مطلوب	متوسط	کم	نامطلوب	۲	در حال اجرا	مطلوب
شازند	نامطلوب	متوسط	نامطلوب	نامطلوب	متوسط	ندارد	مطلوب	متوسط	زیاد	نامطلوب	۹	در حال اجرا	نامطلوب
محلات	متوسط	متوسط	نامطلوب	متوسط	متوسط	دارد	متوسط	متوسط	زیاد	نامطلوب	۱	در حال اجرا	متوسط
دلیجان	نامطلوب	متوسط	نامطلوب	نامطلوب	متوسط	دارد	نامطلوب	متوسط	زیاد	نامطلوب	۲۹	در حال اجرا	نامطلوب
خمین	مطلوب	متوسط	نامطلوب	نامطلوب	متوسط	دارد	مطلوب	متوسط	متوسط	نامطلوب	۷	در حال اجرا	متوسط
ساوه	نامطلوب	متوسط	نامطلوب	نامطلوب	متوسط	ندارد	نامطلوب	متوسط	زیاد	متوسط	۶	در حال اجرا	نامطلوب
کمیجان	مطلوب	متوسط	نامطلوب	متوسط	نامطلوب	ندارد	نامطلوب	نامطلوب	زیاد	نامطلوب	-	در حال اجرا	متوسط
آشتیان	مطلوب	مطلوب	نامطلوب	متوسط	نامطلوب	ندارد	متوسط	متوسط	زیاد	نامطلوب	۱	در حال اجرا	متوسط
زرنديه	متوسط	متوسط	نامطلوب	نامطلوب	متوسط	ندارد	نامطلوب	متوسط	متوسط	متوسط	۴	در حال اجرا	متوسط
فراهان	متوسط	متوسط	نامطلوب	نامطلوب	نامطلوب	ندارد	نامطلوب	نامطلوب	زیاد	متوسط	-	در حال اجرا	متوسط
خنداب	مطلوب	مطلوب	نامطلوب	مطلوب	نامطلوب	ندارد	مطلوب	نامطلوب	زیاد	متوسط	-	در حال اجرا	متوسط
جمع	متوسط	متوسط	نامطلوب	نامطلوب	متوسط	نامطلوب	متوسط	متوسط	متوسط	نامطلوب	۷۸	در حال اجرا	متوسط

جدل شماره ۲ : جدول زمانبندی جلسات آمایش استان مرکزی

شماره جلسه	زمان جلسه	نام شهرستان	تعداد پیشنهادات
جلسه اول	۹۳/۶/۲۳	شهرستانهای ساوه و شازند	۴
جلسه دوم	۹۳/۷/۸	شهرستان دلیجان	۴
جلسه سوم	۹۳/۷/۱۵	شهرستان محلات	۲
جلسه چهارم	۹۳/۷/۲۲	شهرستانهای آشتیان و فراهان	۱۰
جلسه پنجم	۹۳/۸/۳	شهرستان تفرش	۱۰
جلسه ششم	۹۳/۸/۱۴	شهرستانهای کمیجان و خنداب	۲۰
جلسه هفتم	۹۳/۸/۲۹	شهرستان خمین	۱۴
جلسه هشتم	۹۳/۹/۴	شهرستان زرنديه	۱۷
جلسه نهم	۹۳/۹/۱۹	شهرستان اراک	۲۶

۱- وضعیت زیست محیطی شهرستان اراک :

شهرستان اراک از دو بخش داوود آباد و مرکزی تشکیل شده است. مرکز آن شهر اراک است. جمعیت این شهرستان طبق سرشماری سال ۱۳۹۰ بالغ بر ۵۹۹۶۳۴ نفر، وسعت ۷۱۷۸ کیلومتر مربع و ارتفاع متوسط شهرستان حدود ۱۷۰۰ متر از سطح دریاست. از لحاظ وسعت دومین شهرستان استان بعد از شهرستان ساوه می باشد. شهرستان اراک به لحاظ برخورداری از برخی عوامل آب و هوایی از جمله مجاورت با تالاب کویری میقان، وجود ارتفاعات دارای نوسانات اقلیمی است، بطور کلی تابستانهای نسبتاً ملایم و زمستانهای سرد تا نسبتاً سرد از خصوصیات اقلیمی شهرستان اراک است. شهر اراک از سوی جنوب با کوه‌های سفیدخانی، کوه‌های نظم‌آباد، سرخ‌کوه (کوه سرخه) و از سوی غرب با کوه مودر احاطه شده است. کوه‌های پیرامون شهر از جمله کوه‌های مرکزی و پیشکوه‌های داخلی رشته‌کوه زاگرس محسوب می‌شوند. از میان شهر اراک تنها رود قره‌کهریز (معروف به رودخانه خشکه) می‌گذرد. این رودخانه از کوه‌های قره‌کهریز سرچشمه گرفته، پس از آبیاری زمین‌های روستاهای نزدیک اراک، از غرب شهر گذر کرده و به تالاب میقان می‌ریزد. این رود، فصلی بوده و در تابستان خشک می‌شود. از معضلات رودخانه، ورود فاضلاب شهری برخی مناطق شهر به آن و آلودگی آب است. اراک یکی از شهرهای صنعتی ایران است که از لحاظ گوناگونی محصولات صنعتی، نخستین، از لحاظ وجود صنایع مادر، دومین و به طور کلی چهارمین قطب صنعتی کشور محسوب می‌شود. این شهر به واسطه وجود صنایع مادر و بزرگ و کوچک مجموعاً با ۱۰۰۰ واحد صنعتی و ۱۷ واحد معدنی، تولید ۸۰٪ تجهیزات انرژی کشور، وجود بزرگ‌ترین کارخانه تولید کننده آلومینیوم کشور و وجود بزرگ‌ترین معدن سدیم سولفات کشور، به‌عنوان پایتخت صنعتی ایران شناخته شده است و جزو ۸ شهر آلوده کشور و ممنوعیت شعاع ۳۰ کیلومتری استقرار صنعت است. در شهرستان اراک موزه تنوع زیستی. باغ وحش و منطقه حفاظت شده هفتادقله بعنوان قدیمترین منطقه استان و زیستگاه پازن نماد تنوع زیستی استان و منطقه شکار ممنوع تالاب میقان بعنوان زیستگاه درنای معمولی تحت مدیریت محیط زیست می باشد. در شهر اراک ۴ ایستگاه سنجش آلودگی هوا و یک ایستگاه سنجش گرد و غبار و ۳ تابلوی نمایشگر و یک برج پرنده نگری وجود دارد. مهمترین تهدیدهای زیست محیطی این شهرستان شامل آلودگی هوا، آب، خاک و مدیریت نامطلوب پسماندهای شهری و صنعتی، نخاله‌های ساختمانی، پراکندگی صنایع و صنوف آلاینده، وجود ۱۲ صنعت بزرگ در داخل شهر، مدیریت نامطلوب فاضلاب‌ها. عدم تامین حبابه و تخریب تالاب میقان، کمبود فضای سبز، فعالیت‌های مخرب معدنی و... می باشد و همچنین این شهرستان فاقد تشکیلات نیروی انسانی و اداره محیط زیست می باشد. لذا جهت بهبود وضعیت زیست محیطی شهرستان مصوبات زیر در کارگروه آمایش استان مورخ ۹/۱۹/۹۳ تصویب و لازم الاجرا می باشد.

جدول شماره ۳: جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان اراک

ردیف	عنوان مصوبه	دستگاه مسئول
۱-۱	اجرای مصوبات طرح جامع کاهش آلودگی هوای اراک	اعضاء کارگروه مرتبط
۲-۱	احداث تصفیه خانه در کشتارگاه شهرداری اراک	شهرداری اراک
۳-۱	ارتقاء سیستم تصفیه خانه فاضلاب شهر اراک و اتصال شبکه فاضلاب سنجان و کرهرود به آن	شرکت آب و فاضلاب اراک
۴-۱	احداث سیستم تصفیه خانه فاضلاب در شهرک حاجی آباد	شهرک صنعتی ایبک آباد
۵-۱	احداث و راه اندازی اداره محیط زیست شهرستان اراک	فرمانداری اراک و محیط زیست استان
۶-۱	ارتقاء تصفیه خانه شهرک صنعتی ایبک آباد جهت واحدهای جهان الکل و اتحاد شیمی	شرکت شهرکهای صنعتی استان
۷-۱	اصلاح و بهسازی و پاکسازی محل دفن پسماندهای امان آباد	شهرداری اراک
۸-۱	بروز رسانی طرح جامع مدیریت پسماند شهرستان	فرمانداری و شهرداری اراک
۹-۱	راه اندازی سایت پسماندهای صنعتی چشمه خورزن	استانداری مرکزی
۱۰-۱	اصلاح و پاکسازی تپه چقا از پسماندهای صنعتی	صنایع . سازمان صنایع و شهرداری
۱۱-۱	انتقال کارخانه های داخل شهر اراک (ایرالکو . هیکو . ماشین سازی . واگن پارس . کمباین سازی . آلومرول و ...) به شهرک صنعتی خیر آباد	صنایع . فرمانداری . شهرداری و شرکت شهرکهای صنعتی
۱۲-۱	ساماندهی دامداریها و ریخته گریهای و صنوف مزاحم شهر داود آباد	فرمانداری اراک و شهرداری داودآباد
۱۳-۱	ساماندهی صنوف مزاحم و آلاینده داخل و حاشیه شهر اراک	فرمانداری و اصناف و شهرداری اراک
۱۴-۱	ارتقاء موزه تنوع زیستی به فرهنگسرای محیط زیست	استانداری و محیط زیست
۱۵-۱	ارتقاء منطقه حفاظت شده هفتاد قله به پارک ملی و تالاب میقان به منطقه حفاظت شده	اداره منابع طبیعی . سازمان صنایع و اداره محیط زیست
۱۶-۱	بهبود وضعیت باغ وحش شهر اراک	شهرداری اراک
۱۷-۱	افزایش نیرو و اعتبارات محیط زیست شهرستان اراک	فرمانداری اراک
۱۸-۱	تجهیز مرکز پایش و راه اندازی ایستگاههای سنجش آلودگی هوای اراک و افزایش ایستگاهها و تابلوهای نمایشگر	فرمانداری و شهرداری اراک
۱۹-۱	ایجاد باشگاه تیراندازی برای شکارچیان	اداره ورزش و جوانان و محیط زیست
۲۰-۱	خرید و نصب ایستگاه سنجش آلودگی هوا در سنجان و کرهرود	شهرداری اراک
۲۱-۱	اجرای مصوبات طرح جامع مدیریت زیست بومی تالاب میقان	اعضاء کارگروه مرتبط
۲۲-۱	تامین حقابه تالاب میقان اراک	شرکت سهامی آب منطقه ای
۲۳-۱	توسعه فعالیتهای گردشگری مبتنی بر اکوتوریسم با رعایت استانداردهای زیست محیطی	سازمان میراث فرهنگی
۲۴-۱	خروج معادن از داخل منطقه حفاظت شده هفتاد قله	سازمان صنایع
۲۵-۱	عدم توسعه فعالیتهای معدنی در تالاب میقان	سازمان صنایع

شهرداری اراک و اداره منابع طبیعی اراک	توسعه فضای سبز و تسریع در ایجاد کمربند سبز در اطراف شهر اراک	۲۶-۱
اداره آموزش و پرورش و اداره محیط زیست و سمن ها	راه اندازی مدارس زیست محیطی	۲۷-۱
بنیاد نخبگان استان . دانشگاههای استان و اداره محیط زیست و سمن ها	ایجاد هسته های دانش بنیان زیست محیطی	۲۸-۱
اداره محیط زیست و اداره جهاد و بخش خصوصی	ایجاد و توسعه مراکز تکثیر و پرورش حیات وحش	۲۹-۱
سازمان صنایع و شرکت شهرکهای صنعتی	توسعه واحدهای صنعتی بازیافتی	۳۰-۱
نظام مهندسی کشاورزی . اداره محیط زیست و اداره صنایع و سمن ها	استفاده از فارغ التحصیلان محیط زیست در واحدهای صنعتی	۳۱-۱
استانداری . اداره محیط زیست . شبکه سمن ها	توسعه و توانمندسازی سمن های زیست محیطی	۳۲-۱
استانداری و اداره محیط زیست . اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی . اداره تبلیغات اسلامی . سمن ها . اداره صنایع و شهرداری اراک . مدیریت اسلحه و مهمات	ارتقاء فرهنگ زیست محیطی عموم مردم . صنایع . شکارچیان و جوامع محلی مناطق محیط زیست	۳۳-۱
شرکت آب و فاضلاب اراک	ایجاد تصفیه خانه فاضلاب در شهرهای کارچان و ساروق و داوودآباد	۳۴-۱
دانشگاههای شهرستان	افزایش آزمایشگاههای معتمد محیط زیست	۳۵-۱
شهرداریها	افزایش مراکز معاینه فنی خودروها و موتورسیکلت ها	۳۶-۱
دهیارها و شرکت آب و فاضلاب روستایی	بهبود وضعیت زیست محیطی مدیریت پسماندها و فاضلابهای روستاهای با لای ۲۰ خانوار شهرستان	۳۷-۱
اداره محیط زیست و اداره میراث فرهنگی و هیات غارنوردی استان	شناسایی و حفاظت از غارهای منحصر بفرد شهرستان	۳۸-۱
اداره محیط زیست	مطالعه طرح جامع مدیریت گونه پازن بعنوان نماد تنوع زیستی استان مرکزی	۳۹-۱
اداره محیط زیست	مطالعه امکان سنجی احیاء آهو در منطقه هفتادقله	۴۰-۱
سازمان جهاد کشاورزی	مدیریت زیست محیطی فعالیتهای کشاورزی شامل تغییر الگوی کشت ، مصرف بهینه آب ، کاهش مصرف سموم و کود ، تولید محصولات ارگانیک و غیره	۴۱-۱
استانداری و محیط زیست	تهیه . تصویب و اجرای طرح جامع مدیریت (توجیهی و تفصیلی) منطقه حفاظت شده هفتادقله	۴۲-۱
استانداری و محیط زیست	تهیه . تصویب و اجرای طرح جامع مدیریت (توجیهی و تفصیلی) منطقه تالاب میقان	۴۳-۱

۲- وضعیت زیست محیطی شهرستان شازند:

شهرستان شازند از چهار بخش مرکزی، سربند، قره کهرئز و زالیان تشکیل شده است. مرکز آن شهر شازند است. جمعیت این شهرستان ۱۲۰۰۰۰ نفر، وسعت شهرستان شازند ۲۶۴۵ متر مربع و ارتفاع متوسط آن از سطح دریا ۱۹۱۸ متر می باشد. به طور کلی تابستانهای ملایم و زمستانهای سرد و اقلیم نیمه مرطوب و سرد از خصوصیات اقلیمی این شهرستان است. بلندترین نقطه استان به نام شهباز با ارتفاع ۳۳۸۸ متر در شهرستان شازند قرار دارد. در بین دیگر شهرستانها بیشترین بارندگی را شهرستان شازند به خود اختصاص داده است، لذا نواحی سربند و دامنه های راسوند به دلیل ویژگیهای اقلیمی از پر آب ترین و سرسبزترین مناطق استان مرکزی محسوب می شوند. مهمترین وحوش شهرستان شامل کل و بز، قوچ و میش، پلنگ، شنگ، کفتار و گرگ، گراز، باقرقره، پرندگان آبی و کنار آبی، انواع پرندگان شکاری و انواع ماهیان و ... می باشد. این شهرستان دارای شاخص های منطقه زاگرس کشور است. از جمله شاخصهای زیست محیطی این شهرستان میتوان از پناهگاه حیات وحش راسوند، منطقه شکار ممنوع چال خاتون، سدهای کمال صالح و هندودر، تالاب عمارت و سرچشمه رودخانه قره چای و بخشی از مناطق حفاظت شده الوند و لشگردر، جنگل بلوط و سماق نام برد. شهر شازند به واسطه وجود صنایع مادر از جمله شرکت پالایش نفت شازند، پتروشیمی، نیروگاه حرارتی، شهرک صنعتی شهید بابایی از شهرهای صنعتی استان و کشور محسوب می شود. قسمتی از این شهرستان داخل شعاع ۳۰ کیلومتری محدوده ممنوعیت استقرار صنعت قرار گرفته است. از مهمترین تهدیدهای زیست محیطی این شهرستان میتوان به نشت آلودگیهای نفتی و صنعتی به خاک و آب، وجود آلاینده ای هوا با منشا طبیعی و صنعتی، عدم مدیریت فاضلابهای شهری، عدم مدیریت فاضلابهای صنعتی در ناحیه صنعتی شهید بابایی و شهرک صنعتی آستانه اشاره کرد. علاوه بر این از دیگر تهدیدهای زیست محیطی وجود معادن شن و ماسه و مشخصا وجود میدان تیراندازی و معدن شن و ماسه شهرداری آستانه در پناهگاه حیات وحش راسوند و بالاخره کمبود نیروی محیط زیست و تجهیزات کافی برای حفاظت منطقه می باشد. لذا جهت بهبود وضعیت زیست محیطی شهرستان شازند مصوبات زیر در کارگروه آمایش استان مورخ ۹۳/۶/۲۳ تصویب و لازم الاجراست:

جدول شماره ۴: جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان شازند

ردیف	عنوان مصوبه	دستگاه مسئول
۱-۲	تهیه طرح جامع کاهش آلودگی هوای شهر شازند	فرمانداری و شهرداری شازند
۲-۲	اختصاص بودجه سالیانه و مداوم جهت راهبری ایستگاه سنجش آلودگی شهر شازند و خرید و نصب تابلوی نمایشگر آلودگی	فرمانداری و شهرداری شازند
۳-۲	ارتقاء فرهنگ زیست محیطی عموم مردم	فرمانداری . شهرداری و محیط زیست شازند . سمن ها
۴-۲	تجهیز محیط زیست شازند به خودرو و نیرو و مهار آتش و دستگاههای آزمایشگاهی	فرمانداری شازند
۵-۲	بازسازی قنوات و منابع آب شهرستان شازند	فرمانداری شازند و شرکت سهامی آب منطقه ای
۶-۲	تسریع در ساخت تصفیه خانه شهرک صنعتی شهید بابایی و ساخت تصفیه خانه شهرک صنعتی آستانه و نهرمیان	شرکت شهرکهای صنعتی
۷-۲	نصب تابلوهای هشدار دهنده محل عبور حیوانات در سطح شهرستان شازند	اداره راه و شهرسازی
۸-۲	احداث تصفیه خانه فاضلاب در شهرهای شازند، آستانه و هندودر و توره	شرکت آب و فاضلاب شازند
۹-۲	لغو پروانه بهره برداری معدن شهرداری آستانه در داخل پناهگاه حیات وحش راسوند	اداره صنعت ، معدن و تجارت
۱۰-۲	خروج میدان تیر نیروی انتظامی از پناهگاه حیات وحش راسوند	نیروی انتظامی و اداره منابع طبیعی شازند و محیط زیست
۱۱-۲	ایجاد مدارس زیست محیطی در شازند	اداره آموزش و پرورش و اداره محیط زیست
۱۲-۲	تهیه طرح جامع مدیریت پسماند شازند	فرمانداری و شهرداری شازند
۱۳-۲	ایجاد فضای سبز مشجر در دو طرف جاده شازند - اراک توسط شرکت های بزرگ منطقه	پالایشگاه . پتروشیمی و نیروگاه
۱۴-۲	توسعه و توانمندسازی سمن های زیست محیطی در شهرستان شازند	فرمانداری . محیط زیست . شبکه سمن ها .
۱۵-۲	تکمیل پاسگاه محیط بانی هندودر	استانداری و محیط زیست
۱۶-۲	اصلاح و پاکسازی مکان دفن پسماندها	شهرداری شازند
۱۷-۲	تهیه طرح اصلاح و بهسازی معادن کوکبیه شازند	معدن داران و سازمان صنایع
۱۸-۲	اصلاح و پاکسازی مکان دفن پسماند صنعتی	صنایع و سازمان صنایع
۱۹-۲	مطالعه امکان سنجی احیاء سنجاب ایرانی در جنگل بلوط شازند	اداره محیط زیست
۲۰-۲	تامین حقابه رودخانه حفاظت شده شرا	شرکت سهامی آب منطقه ای
۲۱-۲	رفع آلودگی های نفتی در آبهای زیر زمینی دشت شازند	پالایشگاه . پتروشیمی . شرکت پخش فرآوردهای نفتی و شرکت خطوط لوله

شهرداری آستانه و سازند	احداث تصفیه خانه فاضلاب در کشتارگاه دام آستانه و سازند	۲۲-۲
اداره منابع طبیعی . سازمان صنایع و اداره محیط زیست	ارتقاء منطقه شکار ممنوع چال خاتون به منطقه حفاظت شده	۲۳-۲
اداره ورزش و جوانان و محیط زیست	ایجاد باشگاه تیراندازی برای شکارچیان	۲۴-۲
سازمان میراث فرهنگی	توسعه فعالیتهای گردشگری مبتنی بر اکوتوریسم با رعایت استانداردهای زیست محیطی	۲۵-۲
بنیاد نخبگان استان . دانشگاههای استان و اداره محیط زیست و سمن	ایجاد هسته های دانش بنیان زیست محیطی	۲۶-۲
اداره محیط زیست و اداره جهاد کشاورزی و بخش خصوصی	ایجاد و توسعه مراکز تکثیر و پرورش حیات وحش	۲۷-۲
نظام مهندسی کشاورزی . اداره محیط زیست و اداره صنایع و سمن	استفاده از فارغ التحصیلان محیط زیست در واحدهای صنعتی	۲۸-۲
استانداری . اداره محیط زیست . شبکه سمن ها	توسعه و توانمندسازی سمن های زیست محیطی	۲۹-۲
استانداری و اداره محیط زیست . اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی . اداره تبلیغات اسلامی . سمن ها . اداره صنایع و شهرداری . مدیریت اسلحه و مهمات	ارتقاء فرهنگ زیست محیطی عموم مردم . صنایع . شکارچیان و جوامع محلی مناطق محیط زیست	۳۰-۲
دانشگاههای شهرستان	افزایش آزمایشگاههای معتمد محیط زیست	۳۱-۲
شهرداریها	افزایش مراکز معاینه فنی خودروها و موتورسیکلت ها	۳۲-۲
دهیاریها و شرکت آب و فاضلاب روستایی	بهبود وضعیت زیست محیطی مدیریت پسماندها و فاضلابهای روستاهای با لای ۲۰ خانوار شهرستان	۳۳-۲
اداره محیط زیست و اداره میراث فرهنگی و هیات غارنوردی استان	شناسایی و حفاظت از غارهای منحصر بفرد شهرستان	۳۴-۲
سازمان جهاد کشاورزی	مدیریت زیست محیطی فعالیتهای کشاورزی شامل تغییر الگوی کشت ، مصرف بهینه آب ، کاهش مصرف سموم و کود ، تولید محصولات ارگانیک و غیره	۳۵-۲
استانداری و محیط زیست	تهیه . تصویب و اجرای طرح جامع مدیریت (توجیهی و تفصیلی) پناهگاه حیات وحش راسوند	۳۶-۲

۳- وضعیت زیست محیطی شهرستان تفرش:

شهرستان تفرش از یک بخش تشکیل شده است و مرکز آن شهر تفرش می باشد. جمعیت شهرستان ۲۵۹۱۲ نفر، وسعت آن ۱۷۰۵ کیلومتر مربع و ارتفاع این شهرستان ۱۹۸۰ متر از سطح دریاست. به طور کلی تابستانهای ملایم و زمستانهای سرد و اقلیم سرد و مرطوب دارد. بلندترین نقطه این شهرستان کوه کوجه با ارتفاع ۳۱۴۰ متر می باشد. از جاذبه های گردشگری تفرش آب معدنی ((چشمه گراو)) است. همچنین منطقه شکار ممنوع بازرجان و قسمتی از شمال منطقه شکار ممنوع ورسان آشتیان (کوه کلاهه) با حیات وحش متنوع در این شهرستان قرار دارد. با وجود ۲۵ چشمه دائمی و رودخانه قره چای خدا را شکر فعلا مشکل کم آبی وجود ندارد. مهمترین وحوش منطقه شامل کل و بز، قوچ و میش. پلنگ. گراز. شنگ. کبک. پرندگان آبی و کنار آبی و انواع ماهیان و... می باشد. شهرتفرش توانایی تبدیل به باغ شهر و ایجاد باغ پرندگان و گل و گیاه را دارد.. شهرک صنعتی با نام شهدای تفرش در حال حاضر با ۱۱ واحد صنعتی فعال است. از مهمترین تهدیدهای زیست محیطی شهرستان تفرش علاوه بر عدم وجود نیروی محیط بان در پاسگاههای بازرجان و شهید صدری کندج، عدم مدیریت فاضلابهای صنعتی و عدم مدیریت پسماندهای شهری و صنعتی را نیز میتوان نام برد. لذا جهت بهبود وضعیت زیست محیطی شهرستان تفرش مصوبات زیر در کارگروه آمایش استان مورخ ۹۳/۸/۳ تصویب و لازم الاجراست.

جدول شماره ۵: جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان تفرش

ردیف	عنوان مصوبه	دستگاه مسئول
۱-۳	ارتقاء در سیستم تصفیه خانه فاضلاب شهر تفرش	شرکت آب و فاضلاب تفرش
۲-۳	احداث سیستم تصفیه خانه فاضلاب در ناحیه صنعتی تفرش	شرکت شهرک های صنعتی
۳-۳	اصلاح و بهسازی و پاکسازی محل دفن پسماندها	شهرداری تفرش
۴-۳	تهیه طرح جامع مدیریت پسماند شهرستان	فرمانداری و شهرداری تفرش
۵-۳	ارتقاء منطقه شکار ممنوع بازرجان به منطقه حفاظت شده و ارتقاء کوههای امجک و نمک به منطقه شکار ممنوع	اداره منابع طبیعی . سازمان صنایع و اداره محیط زیست
۶-۳	تهیه . تصویب و اجرای طرح جامع مدیریت (توجیهی و تفصیلی) منطقه بازرجان	استانداری و اداره محیط زیست
۷-۳	افزایش نیرو و اعتبارات محیط زیست شهرستان تفرش	فرمانداری تفرش
۸-۳	ایجاد باشگاه تیراندازی برای شکارچیان	اداره ورزش و جوانان و محیط زیست
۹-۳	تامین حقابه رودخانه قره چای	شرکت سهامی آب منطقه ای
۱۰-۳	توسعه فعالیتهای گردشگری مبتنی بر اکوتوریسم با رعایت استانداردهای زیست محیطی	سازمان میراث فرهنگی
۱۱-۳	خروج معادن از داخل منطقه بازرجان	سازمان صنایع
۱۲-۳	توسعه فضای سبز و تهیه طرح جامع باغ شهر تفرش با رویکرد حفظ باغات	شهرداری تفرش و اداره منابع طبیعی تفرش
۱۳-۳	راه اندازی مدارس زیست محیطی	اداره آموزش و پرورش و اداره محیط زیست و سمن
۱۴-۳	ایجاد هسته های دانش بنیان زیست محیطی	بنیاد نخبگان استان . دانشگاههای استان و اداره محیط زیست و سمن
۱۵-۳	ایجاد و توسعه مراکز تکثیر و پرورش حیات وحش	اداره محیط زیست و اداره جهاد کشاورزی و بخش خصوصی
۱۶-۳	تعیین تکلیف نقشه توسعه ناحیه صنعتی تفرش	سازمان صنایع و شرکت شهرکهای
۱۷-۳	استفاده از فارغ التحصیلان محیط زیست در واحدهای صنعتی	نظام مهندسی کشاورزی . اداره محیط زیست و اداره صنایع و سمن

استانداری . اداره محیط زیست شبکه سمن ها	توسعه و توانمندسازی سمن های زیست محیطی	۱۸-۳
استانداری و اداره محیط زیست اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی . اداره تبلیغات اسلامی . سمن ها اداره صنایع و شهرداری تفرش مدیریت اسلحه و مهمات	ارتقاء فرهنگ زیست محیطی عموم مردم . صنایع . شکارچیان و جوامع محلی مناطق محیط زیست	۱۹-۳
دانشگاههای شهرستان	افزایش آزمایشگاههای معتمد محیط زیست	۲۰-۳
شهرداریها	افزایش مراکز معاینه فنی خودروها و موتورسیکلت ها	۲۱-۳
دهیارها و شرکت آب و فاضلاب روستایی	بهبود وضعیت زیست محیطی مدیریت پسماندها و فاضلابهای روستاهای بالای ۲۰ خانوار شهرستان	۲۲-۳
اداره محیط زیست و اداره میراث فرهنگی و هیات غارنوردی استان	شناسایی و حفاظت از غارهای منحصربفرد شهرستان	۲۳-۳
سازمان جهادکشاورزی	مدیریت زیست محیطی فعالیتهای کشاورزی شامل تغییر الگوی کشت ، مصرف بهینه آب ، کاهش مصرف سموم و کود ، تولید محصولات ارگانیک و غیره	۲۴-۳

۴- وضعیت زیست محیطی شهرستان خمین :

شهرستان خمین از دو بخش مرکزی و بخش کمره تشکیل شده است . مرکز آن شهر خمین است . جمعیت این شهرستان ۱۰۷۳۶۸ نفر . وسعت شهرستان خمین ۲۳۹۴ کیلومتر مربع و ارتفاع متوسط آن از سطح دریا ۱۸۳۵ متر است . به طور کلی تابستانهای گرم و زمستانهای سرد و اقلیم سرد و خشک از خصوصیات اقلیمی شهرستان می باشد . در ۱ شهرک صنعتی و ناحیه صنعتی ۹۰ واحد صنعتی فعال می باشد . از جاذبه های گردشگری خمین غار مسکونی زاغه بزرگ رباط علیا با قدمت ۱۲۰۰۰ سال و تخته سنگهای با خط کوفی و الوند رباط ، پارک جنگلی و کوه بوجه ، بازار سرپوشیده ، باغات گل ، سنگ نگاره های تیمره ، غارهای انجدان ، کاروانسرای شاه عباسی ، امامزاده سلیمان اشاره کرد . شهر خمین زادگاه رهبر کبیر انقلاب اسلامی است . همچنین منطقه حفاظت شده الوند خمین با غنای گونه ای منحصر بفرد و رودخانه قمرود و قستی از منطقه حفاظت شده هفتادقله در این شهرستان واقع است . مهمترین وحوش شهرستان شامل کل و بز ، قوچ و میش . گراز . هوبره . پلنگ . کفتار و گرگ . باقرقره . انواع پرندگان شکاری و ... می باشد . از مهمترین تهدیدهای زیست محیطی میتوان به عدم مدیریت پسماندهای شهری و عدم کارکرد مطلوب واحد بازیافت زباله شهرداری خمین اشاره کرد . از دیگر تهدیدات زیست محیطی عدم مدیریت تصفیه خانه فاضلاب شهری ، فرسایش خاک در این شهرستان و بالاخره کمبود نیروی محیط زیست و تجهیزات لازم برای حفاظت منطقه می باشد . لذا جهت بهبود وضعیت زیست محیطی شهرستان خمین مصوبات زیر در کارگروه آمایش استان مورخ ۹۳/۸/۲۹ تصویب و لازم الاجراست .

جدول شماره ۶: جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان خمین

ردیف	عنوان مصوبه	دستگاه مسئول
۱-۴	اصلاح و بهسازی مکان دفن پسماند شهرک صنعتی خمین	شرکت شهرکهای صنعتی
۲-۴	مدیریت دام مازاد در منطقه و تغییر الگوی اشتغال و معیشت مردم منطقه	اداره منابع طبیعی و سازمان جهادکشاورزی خمین
۳-۴	ارتقا تصفیه خانه شهرک صنعتی خمین متناسب با تعداد واحدها	شرکت شهرکهای صنعتی
۴-۵	تهیه طرح جامع مدیریت زیست محیطی معادن سرب و روی لکان و استفاده از روشهای کاهش آلاینده‌گی بویژه گرد و غبار در شعاع متاثر	شرکت سرب و روی لکان
۴-۶	اصلاح و بهسازی و فیلتراسیون ذوب بریس	شرکت ذوب بریس
۴-۷	آبرسانی و تامین برق، گاز و تلفن پاسگاه چنار خمین	فرمانداری و اداره محیط زیست خمین
۴-۸	پایش آنلاین پسابها و مهار آنها جهت استفاده مجدد	شرکت آب و فاضلاب و شرکت شهرکهای خمین
۴-۹	مطالعه امکان سنجی احیاء پازن در منطقه حفاظت شده الوند	اداره محیط زیست
۴-۱۰	احداث سیستم تصفیه خانه فاضلاب در نواحی صنعتی	شرکت شهرک های صنعتی
۴-۱۱	اصلاح و بهسازی و پاکسازی محل دفن پسماندها	شهرداری خمین
۴-۱۲	تهیه طرح جامع مدیریت پسماند شهرستان	فرمانداری و شهرداری خمین
۴-۱۳	ارتقاء منطقه چنار به منطقه حفاظت شده	اداره منابع طبیعی، سازمان صنایع و اداره محیط زیست
۴-۱۴	افزایش نیرو و اعتبارات محیط زیست شهرستان خمین	فرمانداری خمین
۴-۱۵	ایجاد باشگاه تیراندازی برای شکارچیان	اداره ورزش و جوانان و محیط زیست
۴-۱۶	تامین حقایبه رودخانه قمرود در بوم شهر خمین	شرکت سهامی آب منطقه ای
۴-۱۷	توسعه فعالیتهای گردشگری مبتنی بر اکوتوریسم با رعایت استانداردهای زیست محیطی	سازمان میراث فرهنگی
۴-۱۸	خروج معادن از داخل منطقه الوند	سازمان صنایع
۴-۱۹	راه اندازی مدارس زیست محیطی	اداره آموزش و پرورش و اداره محیط زیست و سمن
۴-۲۰	ایجاد هسته های دانش بنیان زیست محیطی	بنیاد نخبگان استان، دانشگاههای استان و اداره محیط زیست و سمن
۴-۲۱	ایجاد و توسعه مراکز تکثیر و پرورش حیات وحش	اداره محیط زیست و اداره جهاد کشاورزی و بخش خصوصی
۴-۲۲	تعیین تکلیف نقشه توسعه ناحیه صنعتی تفرش	سازمان صنایع و شرکت شهرکهای

۲۳-۴	استفاده از فارغ التحصیلان محیط زیست در واحدهای صنعتی	نظام مهندسی کشاورزی . اداره محیط زیست و اداره صنایع و سمن
۲۴-۴	توسعه و توانمندسازی سمن های زیست محیطی	استانداردی . اداره محیط زیست . شبکه سمن ها
۲۵-۴	ارتقاء فرهنگ زیست محیطی عموم مردم . صنایع . شکارچیان و جوامع محلی مناطق محیط زیست	استانداردی و اداره محیط زیست . اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی . اداره تبلیغات اسلامی . سمن ها . اداره صنایع و شهرداری خمین . مدیریت اسلحه و مهمات
۲۶-۴	افزایش آزمایشگاههای معتمد محیط زیست	دانشگاههای شهرستان
۲۷-۴	افزایش مراکز معاینه فنی خودروها و موتورسیکلت ها	شهرداریها
۲۸-۴	بهبود وضعیت زیست محیطی مدیریت پسماندها و فاضلابهای روستاهای بالای ۲۰ خانوار شهرستان	دهیارها و شرکت آب و فاضلاب روستایی
۲۹-۴	شناسایی و حفاظت از غارهای منحصربفرد شهرستان	اداره محیط زیست و اداره میراث فرهنگی و هیات غارنوردی استان
۳۰-۴	مدیریت زیست محیطی فعالیتهای کشاورزی شامل تغییر الگوی کشت ، مصرف بهینه آب ، کاهش مصرف سموم و کود ، تولید محصولات ارگانیک و غیره	سازمان جهادکشاورزی
۳۱-۴	تهیه . تصویب و اجرای طرح جامع مدیریت (توجیهی و تفصیلی) منطقه حفاظت شده الوند	استانداردی و محیط زیست

۵- وضعیت زیست محیطی شهرستان دلجان:

شهرستان دلجان از یک بخش با نام بخش مرکزی تشکیل شده است و مرکز آن شهر دلجان می باشد جمعیت این شهرستان ۴۸۹۸۶ نفر ، وسعت آن ۲۱۹۸ کیلومتر مربع و ارتفاع آن از سطح دریا ۱۵۲۴ متر می باشد . به طور کلی تابستانهای گرم و زمستانهای ملایم و اقلیم خشک و سرد از خصوصیات اقلیمی این شهرستان است . پناهگاه حیات وحش جاسب به عنوان زیستگاه حیات وحش از پتانسیلهای زیست محیطی این شهرستان است .اماکن تاریخی شهر نراق ، غار نخجیر دلجان به عنوان اثر طبیعی ملی با قدمت ۲۳ میلیون ساله و قرارگیری شهرستان در مسیر جاده ترانزیت شمال به جنوب کشور از دیگر ویژگیهای شهرستان است .رودخانه قمرود و سد ۱۵ خرداد دلجان بعنوان یکی از تالاب های مهم استان و کشور و قسمتی از پناهگاه حیات وحش موه اصفهان و قسمتی از منطقه حفاظت شده پلنگدره قم و قسمتی از منطقه حفاظت شده هفتادقله در این شهرستان قرار دارد. مهمترین وحوش شهرستان شامل کل و بز ، قوچ ومیش. آهو . شنگ . گراز. بزوجه . کفتار و گرگ . باقرقره . انواع پرندگان شکاری . پرندگان آبی و کنار آبی و انواع ماهیان و ... می باشد. وجود بیش از ۱۱۳ واحد تولید عایق رطوبتی و قیر ، واحدهای تولید پودرهای صنعتی و معدنی و وجود کشتارگاههای صنعتی طیور و واحدهای پخت پودر ضایعات ،شرایط زیستی به خصوص از لحاظ کیفیت هوا در شهرستان دلجان را نامطلوب نموده است. لذا از مهمترین تهدیدهای زیست محیطی این شهرستان میتوان به آلودگی هوانشی از فعالیت ایزوگامها ، واحدهای تولید گچ ، تردد روزانه تقریبا ۲۸۰۰۰ خودرو در جاده های مواصلاتی شهرستان و انجام دیگر فعالیتهای منتج به آلودگی هوا مانند بازیافت ضایعات و معادن اشاره نمود . از دیگر تهدیدهای زیست محیطی شهرستان عدم مدیریت پسماندهای شهری و صنعتی ، کمبود فضای سبز ، عدم مدیریت پسماندهای صنعتی ، از جمله عدم مدیریت پساب های کشتارگاههای دام و طیور شهرستان ، چرای بی رویه ، شکار و صید غیرمجاز و بالاخره کمبود نیروی محیط زیست و تجهیزات می باشد . لذا جهت بهبود وضعیت زیست محیطی شهرستان دلجان مصوبات زیر در کارگروه آمایش استان مورخ ۹۳/۷/۸ تصویب و لازم الاجرا است

جدول شماره ۷: جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان دلیجان

ردیف	عنوان مصوبه	دستگاه مسئول
۱-۵	مطالعه طرح جامع کاهش آلودگی هوای شهر دلیجان	فرمانداری و شهرداری و محیط زیست دلیجان
۲-۵	استفاده از فیلتراسیون مناسب ، استفاده از مواد اولیه مرغوب ، اصلاح فرایند تولید در صنایع	صنایع . اداره صنایع و اداره استاندارد و اداره محیط زیست
۳-۵	احداث کمربندی شرقی دلیجان و جلوگیری از تردد خودروهای سنگین در سطح شهر	فرمانداری و راهور
۴-۵	تهیه و نصب تابلوی نمایشگر و ایستگاه سنجش کیفیت هوای شهر دلیجان	فرمانداری و اداره محیط زیست
۵-۵	ساماندهی سنگریها و واحدهای تولید شن و ماسه موجود و عدم صدور مجوز جدید در حواشی شهر	اداره صنایع
۶-۵	احداث کمربند فضای سبز حائل حدفاصل شهرک صنعتی و قطب صنعتی بوعلی با شهر دلیجان	اداره منابع طبیعی . شهرداری و شرکت شهرکها
۷-۵	ارتقاء سیستم تصفیه خانه و بهسازی وضعیت موجود- نصب سامانه پایش آنلاین	شرکت آب و فاضلاب
۸-۵	احداث ساختمان پایش محیط زیست دلیجان	فرمانداری و اداره محیط زیست
۹-۵	اصلاح و بهسازی مکان دفن پسماند شهرک صنعتی دلیجان	شرکت شهرکهای صنعتی
۱۰-۵	مدیریت دام مازاد در منطقه و تغییر الگوی اشتغال و معیشت مردم منطقه	اداره منابع طبیعی و سازمان جهاد کشاورزی دلیجان
۱۱-۵	ارتقاء تصفیه خانه شهرک صنعتی دلیجان متناسب با تعداد واحدها	شرکت شهرکهای صنعتی
۱۲-۵	احداث سیستم تصفیه خانه فاضلاب در نواحی صنعتی راونج و قطب بوعلی و دودهک	شرکت شهرک های صنعتی
۱۳-۵	اصلاح و بهسازی و پاکسازی محل دفن پسماندها	شهرداری دلیجان
۱۴-۵	تهیه طرح جامع مدیریت پسماند شهرستان	فرمانداری و شهرداری دلیجان
۱۵-۵	تهیه . تصویب و اجرای طرح جامع مدیریت مناطق اثر طبیعی ملی غار نخجیر	استانداری . اداره میراث فرهنگی و محیط زیست
۱۶-۵	افزایش نیرو و اعتبارات محیط زیست شهرستان دلیجان	فرمانداری دلیجان
۱۷-۵	ایجاد باشگاه تیراندازی برای شکارچیان	اداره ورزش و جوانان و محیط زیست
۱۸-۵	تامین حقاچه رودخانه قمرود در بوم شهر دلیجان	شرکت سهامی آب منطقه ای
۱۹-۵	توسعه فعالیتهای گردشگری مبتنی بر اکوتوریسم با رعایت استانداردهای زیست محیطی	سازمان میراث فرهنگی

سازمان صنایع	خروج معادن از داخل منطقه جاسب و هفتادقله	۲۰-۵
اداره آموزش و پرورش و اداره محیط زیست و سمن	راه اندازی مدارس زیست محیطی	۲۱-۵
بنیاد نخبگان استان . دانشگاههای استان و اداره محیط زیست و سمن	ایجاد هسته های دانش بنیان زیست محیطی	۲۲-۵
اداره محیط زیست و اداره جهاد کشاورزی و بخش خصوصی	ایجاد و توسعه مراکز تکثیر و پرورش حیات وحش	۲۳-۵
نظام مهندسی کشاورزی . اداره محیط زیست و اداره صنایع و سمن	استفاده از فارغ التحصیلان محیط زیست در واحدهای صنعتی	۲۴-۵
استانداری . اداره محیط زیست . شبکه سمن ها	توسعه و توانمندسازی سمن های زیست محیطی	۲۵-۵
استانداری و اداره محیط زیست . اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی . اداره تبلیغات اسلامی . سمن ها . اداره صنایع و شهرداری دلیجان . مدیریت اسلحه و مهمات	ارتقاء فرهنگ زیست محیطی عموم مردم . صنایع . شکارچیان و جوامع محلی مناطق محیط زیست	۵-۲۶
دانشگاههای شهرستان	افزایش آزمایشگاههای معتمد محیط زیست	۲۷-۵
شهرداریها	افزایش مراکز معاینه فنی خودروها و موتورسیکلت ها	۲۸-۵
دهیارها و شرکت آب و فاضلاب روستایی	بهبود وضعیت زیست محیطی مدیریت پسماندها و فاضلابهای روستاهای بالای ۲۰ خانوار شهرستان	۲۹-۵
اداره محیط زیست و اداره میراث فرهنگی و هیات غارنوردی استان	شناسایی و حفاظت از غارهای منحصربفرد شهرستان	۳۰-۵
سازمان جهاد کشاورزی	مدیریت زیست محیطی فعالیتهای کشاورزی شامل تغییر الگوی کشت ، مصرف بهینه آب ، کاهش مصرف سموم و کود ، تولید محصولات ارگانیک و غیره	۳۱-۵
استانداری و محیط زیست	تهیه . تصویب و اجرای طرح جامع مدیریت (توجیهی و تفصیلی) پناهگاه حیات وحش جاسب	۳۲-۵

۶- وضعیت زیست محیطی شهرستان ساوه :

شهرستان ساوه از دو بخش ساوه و نوبران تشکیل شده است . مرکز آن شهر ساوه است . جمعیت این شهرستان طبق سرشماری سال ۱۳۹۰ بالغ بر ۲۵۹۰۳۰ نفر ، وسعت آن ۴۶۱۲ کیلومتر مربع و ارتفاع متوسط شهرستان حدود ۱۱۰۸ متر از سطح دریاست . به طور کلی تابستانهای گرم و زمستانهای نسبتاً ملایم و اقلیم خشک و نیمه خشک از خصوصیات اقلیمی شهرستان ساوه است . بزرگترین شهر صنعتی کشور در این شهرستان قرار دارد . در شهرستان ساوه ۳ شهرک صنعتی و ۲ قطب صنعتی با بیش از ۷۰۰ واحد صنعتی در حال فعالیت هستند . شهرستان ساوه قطب کشاورزی استان نیز می باشد و محصولات نظیر انار ، پسته ، گندم و سیب زمینی تولید میکند . قسمت جنوبی منطقه شکار ممنوع خرقان ساوه و سد الغدیر ساوه و قسمتی از رودخانه قره چای بعنوان یکی از تالاب های مهم استان و کشور در این شهرستان قرار دارد . مهمترین وحوش شهرستان شامل کل و بز و قوچ و میش . شنگ . هوبره . گراز . کفتار و گرگ . باقرقره . بزمجه . انواع پرندگان شکاری و ... می باشد . همچنین بدلیل مجاورت با کویر مرکزی ایران احتمال وجود پرنده زاغ بور در شهرستان هست که نیاز به مطالعه دارد . در یک دید کلی مهمترین تهدیدهای زیست محیطی این شهرستان شامل آلودگی هوا ، مدیریت نامطلوب پسماندهای صنعتی ، مدیریت نامطلوب فاضلابها ، رهاسازی پسابهای شهری در جنوب شهرستان ، عدم وجود نیروی کافی برای حفاظت عرصه های طبیعی و پایش صنایع می باشد . لذا جهت بهبود وضعیت زیست محیطی شهرستان ساوه مصوبات زیر در کارگروه آمایش استان مورخ ۹۳/۶/۲۳ تصویب و لازم الاجراست .

جدول شماره ۸: جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان ساوه

ردیف	عنوان مصوبه	دستگاه مسئول
۱-۶	تسریع در احداث کارخانه پالایش و پردازش زباله های شهری شهرستان ساوه	شهرداری ساوه
۲-۶	تسریع در تهیه طرح مدیریت پسماندهای صنعتی و ویژه شهر صنعتی کاوه	اداره صنایع شهر صنعتی کاوه
۳-۶	پیگیری تهیه طرح مدیریت پسماندهای صنعتی و ویژه شهرکهای صنعتی شهرستان	اداره صنایع و شرکت شهرکها
۴-۶	ارتقاء منطقه شکار ممنوع خرقان ساوه به منطقه حفاظت شده	اداره صنایع . اداره منابع طبیعی و اداره محیط زیست
۵-۶	احداث پاسگاه محیط بان نوبران	فرمانداری و اداره محیط زیست
۶-۶	تسریع در تکمیل شبکه و بهره برداری تصفیه خانه فاضلاب شهری شهرستان ساوه	شرکت آب و فاضلاب ساوه
۷-۶	گاز رسانی به کوره های آجر پزی	شرکت گاز ساوه
۸-۶	ایجاد شبکه و تصفیه خانه شهرهای غرق آباد و نوبران و آوه	شرکت آب و فاضلاب ساوه
۹-۶	تهیه طرح جامع کاهش آلودگی هوای شهرستان ساوه	فرمانداری . شهرداری و محیط زیست ساوه
۱۰-۶	تعیین تکلیف و پلمپ چاه های غیر مجاز به جهت عدم بهره برداری بی رویه از منابع آبهای زیر زمینی	شرکت سهامی آب منطقه ای
۱۱-۶	جلوگیری از ورود دام غیر مجاز به مراتع و منابع طبیعی شهرستان و برخورد با متخلفین	اداره منابع طبیعی
۱۲-۶	استفاده از فیلتراسیون مناسب ،استفاده از مواد اولیه مرغوب ، اصلاح فرایند تولید در صنایع	صنایع . اداره صنایع و اداره استاندارد و اداره محیط زیست
۱۳-۶	احداث کمربندی شرقی ساوه و جلوگیری از تردد خودروهای سنگین در سطح شهر	فرمانداری و راهور
۱۴-۶	تهیه و نصب تابلوی نمایشگر و ایستگاه سنجش کیفیت هوای شهر ساوه	فرمانداری و اداره محیط زیست
۱۵-۶	ساماندهی صنوف مزاحم شهر ساوه	شهرداری و اصناف
۱۶-۶	احداث کمربند فضای سبز حائل حدفاصل شهر صنعتی کاوه با شهر ساوه	اداره منابع طبیعی . شهرداری و شرکت شهرکها
۱۷-۶	تهیه طرح جامع مدیریت زیست محیطی سایت پسماندهای صنعتی ساوه	مجتمع فناوری پسماند ساوه
۱۸-۶	تجهیز آزمایشگاه پایش محیط زیست ساوه	فرمانداری و اداره محیط زیست
۱۹-۶	اصلاح و بهسازی مکان دفن پسماند شهر صنعتی کاوه	شهر صنعتی کاوه
۲۰-۶	مدیریت دام مازاد در منطقه و تغییر الگوی اشتغال و معیشت مردم منطقه	اداره منابع طبیعی و سازمان جهادکشاورزی دلیجان
۲۱-۶	ارتقاء تصفیه خانه شهرک های صنعتی ساوه متناسب با تعداد واحدها	شرکت شهرکهای صنعتی
۲۲-۶	احداث سیستم تصفیه خانه فاضلاب در نواحی صنعتی رنگرز و نوبران و غرق آباد	شرکت شهرک های صنعتی

شهرداری ساوه	اصلاح و بهسازی و پاکسازی محل دفن پسماندها	۲۳-۶
فرمانداری و شهرداری ساوه	تهیه و بروز رسانی طرح جامع مدیریت پسماند شهرستان	۲۴-۶
فرمانداری ساوه	افزایش نیرو و اعتبارات محیط زیست شهرستان ساوه	۲۵-۶
اداره ورزش و جوانان و محیط زیست	ایجاد باشگاه تیراندازی برای شکارچیان	۲۶-۶
سازمان میراث فرهنگی	توسعه فعالیتهای گردشگری مبتنی بر اکوتوریسم با رعایت استانداردهای زیست محیطی	۲۷-۶
سازمان صنایع	خروج معادن از داخل منطقه جاسب و هفتادقله	۲۸-۶
اداره آموزش و پرورش و اداره محیط زیست و سمن	راه اندازی مدارس زیست محیطی	۲۹-۶
بنیاد نخبگان استان . دانشگاههای استان و اداره محیط زیست و سمن	ایجاد هسته های دانش بنیان زیست محیطی	۳۰-۶
اداره محیط زیست و اداره جهاد کشاورزی و بخش خصوصی	ایجاد و توسعه مراکز تکثیر و پرورش حیات وحش	۳۱-۶
نظام مهندسی کشاورزی . اداره محیط زیست و اداره صنایع و سمن	استفاده از فارغ التحصیلان محیط زیست در واحدهای صنعتی	۳۲-۶
استانداری . اداره محیط زیست . شبکه سمن ها	توسعه و توانمندسازی سمن های زیست محیطی	۳۳-۶
استانداری و اداره محیط زیست . اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی . اداره تبلیغات اسلامی . سمن ها . اداره صنایع و شهرداری ساوه . مدیریت اسلحه و مهمات	ارتقاء فرهنگ زیست محیطی عموم مردم . صنایع . شکارچیان و جوامع محلی مناطق محیط زیست	۳۴-۶
دانشگاههای شهرستان	افزایش آزمایشگاههای معتمد محیط زیست	۳۵-۶
شهرداریها	افزایش مراکز معاینه فنی خودروها و موتورسیکلت ها	۳۶-۶
دهیارها و شرکت آب و فاضلاب روستایی	بهبود وضعیت زیست محیطی مدیریت پسماندها و فاضلابهای روستاهای بالای ۲۰ خانوار شهرستان	۳۷-۶
اداره محیط زیست و اداره میراث فرهنگی و هیات غارنوردی استان	شناسایی و حفاظت از غارهای منحصر بفرد شهرستان	۳۸-۶
سازمان جهاد کشاورزی	مدیریت زیست محیطی فعالیتهای کشاورزی شامل تغییر الگوی کشت ، مصرف بهینه آب ، کاهش مصرف سموم و کود ، تولید محصولات ارگانیک و غیره	۳۹-۶
استانداری و محیط زیست	تهیه . تصویب و اجرای طرح جامع مدیریت (توجیهی و تفصیلی) منطقه خرقان	۴۰-۶

۷- وضعیت زیست محیطی شهرستان کمیجان :

شهرستان کمیجان از دویخش مرکزی و میلاجرد تشکیل شده است . مرکز آن شهر کمیجان است ، جمعیت این شهرستان طبق سرشماری سال ۹۰ بالغ بر ۳۹۳۴۰ نفر ، وسعت آن ۱۲۴۴ کیلومتر مربع و ارتفاع متوسط شهرستان ۱۷۴۱ متر از سطح دریاست . به طور کلی تابستانهای ملایم و زمستانهای سرد و اقلیم خشک و سرد از خصوصیات اقلیمی شهرستان کمیجان می باشد . از شمال به شهرستان ساوه و استان همدان و از جنوب به شهرستانهای اراک و خنداب و از شرق شهرستانهای فراهان و تفرش و از غرب به استان همدان می رسد . بلندترین کوه آن قلنجه با ارتفاع ۲۹۶۲ متر می باشد . در شهرستان کمیجان یک شهرک صنعتی و ۲ معدن فعال می باشد . از آثار دیدنی منطقه میتوان به غار قلعه جوف در روستای چهرقان و منطقه سیاحتی وفس در ۲۰ کیلومتری شهر کمیجان اشاره کرد . . بدلیل وجود نمونه فسیل فراوان در منطقه وفس این روستا بعنوان روستای فسیلی کشور نام گرفته است که ضرورت مطالعه شناسایی انواع فسیلهای موجود در منطقه وجود دارد . وجود اکوسیستم های متنوع در این شهرستان محلی امن برای حیات وحش بوجود آورده است و در حال حاضر گونه های حیات وحش اعم از قوچ و میش . گراز . گرگ . کفتار . کبک . باقرقره . هوبره . درنا و انواع پرندگان شکاری در منطقه وفس . چهرقان . کمیجان تا میلاجرد زیست می کنند . مهمترین تهدیدهای زیست محیطی این شهرستان فقدان مدیریت پسماند شهری و عدم مدیریت فاضلابها و کمبود منابع آبی می باشد علاوه بر آن نبود تشکیلات . نیروی انسانی و ساختمان اداری محیط زیست در شهرستان کاهش سطح حفاظت زیست محیطی منطقه را موجب شده است . خشکسالی و استفاده بی رویه از آبهای زیرزمینی و پایین رفتن سطح ایستابی نیز از دیگر تهدیدات زیست محیطی منطقه است . لذا جهت بهبود وضعیت زیست محیطی شهرستان کمیجان مصوبات زیردر کارگروه آمایش استان مورخ ۹۳/۸/۱۴ تصویب و لازم الاجراست .

جدول شماره ۹: جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان کمijan

ردیف	عنوان مصوبه	دستگاه مسئول
۱-۷	احداث تصفیه خانه در شهرکهای صنعتی کمijan و میلajرد	شرکت شهرکهای صنعتی
۲-۷	پاکسازی و تغییر مکان دفن پسماندها از بستر رودخانه به مکان مورد تایید	فرمانداری کمijan
۳-۷	انتخاب منطقه و فس و چهرقان به عنوان منطقه شکار ممنوع	اداره محیط زیست
۴-۷	مطالعه شناسایی نمونه فسیل های منطقه و فس	اداره محیط زیست
۵-۷	تهیه طرح جامع مدیریت پسماند شهری و کشاورزی	شهرداری ها و جهاد کشاورزی
۶-۷	تغییر الگوی اشتغال در شهرستان	فرمانداری
۷-۷	مدیریت زیست محیطی فعالیتهای کشاورزی شامل تغییر الگوی کشت ، مصرف بهینه آب ، کاهش مصرف سموم و کود ، تولید محصولات ارگانیک و غیره	جهاد کشاورزی
۸-۷	تعیین حقایق زیست محیطی سه شهرستان شازند، خنداب و کمijan از طریق انعقاد توافقنامه بین سه شهرستان و استان همدان	استانداری مرکزی و همدان و شرکت سهامی آب منطقه ای مرکزی و همدان
۹-۷	احداث تصفیه خانه فاضلاب شهرهای کمijan و میلajرد	شرکت آب و فاضلاب
۱۰-۷	تهیه طرح ساماندهی رودخانه قره چای و تعیین حریم و حقایق تنها رودخانه حفاظت شده استان	شرکت سهامی آب منطقه ای مرکزی
۱۱-۷	تامین اعتباراحداث ساختمان پایش محیط زیست کمijan از محل اعتبارات و فس و شرا	استانداری
۱۲-۷	مدیریت دام مازاد در منطقه و تغییر الگوی اشتغال و معیشت مردم منطقه	اداره منابع طبیعی و سازمان جهاد کشاورزی کمijan
۱۳-۷	افزایش نیرو و اعتبارات محیط زیست شهرستان کمijan	فرمانداری کمijan
۱۴-۷	ایجاد باشگاه تیراندازی برای شکارچیان	اداره ورزش و جوانان و محیط زیست
۱۵-۷	توسعه فعالیتهای گردشگری مبتنی بر اکوتوریسم با رعایت استانداردهای زیست محیطی	سازمان میراث فرهنگی
۱۶-۷	خروج معادن از داخل منطقه جاسب و هفتادقله	سازمان صنایع
۱۷-۷	راه اندازی مدارس زیست محیطی	اداره آموزش و پرورش و اداره محیط زیست و سمن
۱۸-۷	ایجاد هسته های دانش بنیان زیست محیطی	بنیاد نخبگان استان . دانشگاههای استان و اداره محیط زیست و سمن
۱۹-۷	ایجاد و توسعه مراکز تکثیر و پرورش حیات وحش	اداره محیط زیست و اداره جهاد کشاورزی و بخش خصوصی
۲۰-۷	استفاده از فارغ التحصیلان محیط زیست در واحدهای صنعتی	نظام مهندسی کشاورزی . اداره محیط زیست و اداره صنایع و سمن

استاننداری . اداره محیط زیست . شبکه سمن ها	توسعه و توانمندسازی سمن های زیست محیطی	۲۱-۷
استاننداری و اداره محیط زیست . اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی . اداره تبلیغات اسلامی . سمن ها . اداره صنایع و شهرداری کمیجان . مدیریت اسلحه و مهمات	ارتقاء فرهنگ زیست محیطی عموم مردم . صنایع . شکارچیان و جوامع محلی مناطق محیط زیست	۲۲-۷
دانشگاههای شهرستان	افزایش آزمایشگاههای معتمد محیط زیست	۲۳-۷
شهرداریها	افزایش مراکز معاینه فنی خودروها و موتورسیکلت ها	۲۴-۷
دهیارها و شرکت آب و فاضلاب روستایی	بهبود وضعیت زیست محیطی مدیریت پسماندها و فاضلابهای روستاهای بالای ۲۰ خانوار شهرستان	۲۵-۷
اداره محیط زیست و اداره میراث فرهنگی و هیات غارنوردی استان	شناسایی و حفاظت از غارهای منحصر بفرد شهرستان	۲۶-۷

۸- وضعیت زیست محیطی شهرستان محلات :

شهرستان محلات از یک بخش به نام بخش مرکزی تشکیل شده است . مرکز آن شهر محلات می باشد . جمعیت این شهرستان ۵۳۳۸۱ نفر ، وسعت آن ۱۹۹۶ کیلومتر مربع و ارتفاع متوسط شهرستان ۱۶۲۰ متر از سطح دریا می باشد . به طور کلی تابستانهای گرم و زمستانهای سرد و اقلیم سرد و خشک از خصوصیات اقلیمی این شهرستان است. در شمال این شهر و در دامنه کوه هفتاد قله ، سرچشمه محلات از چشمه های پر آب طبیعی استان مرکزی قرار دارد . این شهر به واسطه مزارع بزرگ پرورش گل در حقیقت مرکز تحقیقات گلکاری کشور است و رتبه اول را از لحاظ تنوع تولید گل در کشور داراست . ستونهای خورهه ، آتشکده آتشکوه ، بند باستانی نیمور و قلعه جمشیدی از آثار باستانی این شهرستان است. چشمه آبگرم محلات نیز از شهرتی دیرینه برخوردار است .. ارتفاعات فیروزکوه ، خورهه و یخچال در شمال غرب شهرستان و رشته کوههای حاجی قارا و کوه زوره در قسمت جنوبی شهر محلات زیستگاه مناسبی را برای حیات وحش منجمله قوچ و میش . کل و بز . آهو . کبک و... بوجود آورده است . در شمال و جنوب این شهرستان نیز قسمتهایی از منطقه حفاظت شده هفتادقله و پناهگاه حیات وحش موه اصفهان وجود دارد که نشان از تنوع زیستی غنی منطقه است. بیش از ۳۳ معدن فعال و حدود ۲۵۰ واحد سنگهای تزئینی و ساختمانی بویژه تراورتن و گرانیت این شهرستان را در صدر تولیدات سنگ استان و کشور قرار داده است . از مهمترین تهدیدهای زیست محیطی این شهرستان میتوان به فعالیت گسترده معادن تخریب و آلودگی آن ، ضایعات کارخانجات سنگبری ، عدم مدیریت پسماندهای شهری ، عدم مدیریت پسماند صنعتی ، عدم مدیریت فاضلابها از جمله مجهز نبودن کشتارگاه دام به سیستم تصفیه فاضلاب و کمبود آب جهت کشاورزی و صنعت ، همچنین کمبود نیروی محیط زیست و تجهیزات اشاره نمود . با عنایت به وجود رودخانه قمرود در این شهرستان ضرورت تامین حقایب زیست محیطی آن نیز مطرح میباشد . لذا جهت بهبود وضعیت زیست محیطی شهرستان محلات مصوبات زیر در کارگروه آمایش استان مورخ ۹۳/۷/۱۵ تصویب و لازم الاجراست .

جدول شماره ۱۰: جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان محلات

ردیف	عنوان مصوبه	دستگاه مسئول
۱-۸	تجهیز بیمارستان و مراکز درمانی شهرستان به دستگاه بی خطر ساز زباله های عفونی (اتو کلاو).	دانشگاه علوم پزشکی
۲-۸	با توجه به نزدیکی کانون فعالیت معادن واجد انتشار گرد و غبار به مناطق مسکونی نصب ایستگاه سنجش آلودگی هوا در شهرستان	معادن فعال شهرستان
۳-۸	بمنظور کاهش ضایعات سنگ اختصاص تسهیلات به واحدهای سنگبری جهت استفاده از فن آوری های روز دنیا	استانداری
۴-۸	احداث آبشخور در مناطق با ارزش بوم شناختی	اداره محیط زیست
۵-۸	احداث سیستم تصفیه فاضلاب در کشتارگاه دام شهرداری	شهرداری محلات
۶-۸	احداث تصفیه خانه فاضلاب در شهر نیمور	شرکت آب و فاضلاب
۷-۸	تسریع جهت حذف و اضافه مناطق مد نظر در پناهگاه حیات وحش موته.	استانداری و محیط زیست
۸-۸	احداث سیستم تصفیه خانه و گسترش فضای سبز در ناحیه صنعتی نخجیروان، قطبهای صنعتی صدریه و نیم ور .	شرکت شهرکهای صنعتی
۹-۸	اصلاح و بهسازی مسیر رودخانه قمرود از ضایعات سنگبری و پیگیری حقا به قمرود	فرمانداری و معدن داران و صنایع و شرکت شهرکها و شرکت سهامی آب منطقه ای مرکزی
۱۰-۸	مدیریت زیست محیطی فعالیتهای کشاورزی شامل تغییر الگوی کشت ، مصرف بهینه آب ، کاهش مصرف سموم و کود ، تولید محصولات ارگانیک و غیره	سازمان جهاد کشاورزی
۱۱-۸	تعیین حقا به زیست محیطی سه شهرستان خمین، محلات و دلیجان از طریق انعقاد توافقنامه بین سه شهرستان	استانداری و شرکت سهامی آب منطقه مرکزی
۱۲-۸	مدیریت دام مازاد در منطقه و تغییر الگوی اشتغال و معیشت مردم منطقه	اداره منابع طبیعی و سازمان جهاد کشاورزی محلات
۱۳-۸	تهیه طرح جامع مدیریت پسماند ها	شهرداری محلات
۱۴-۸	پاکسازی مکان دفن ضایعات سنگبریها پراکنده و تعیین مکان مورد تایید	صنایع و معادن و فرمانداری
۱۵-۸	تهیه طرح جامع اصلاح و بهسازی معادن آبگرم محلات مطابق شاخص های زیست محیطی منطقه نمونه گردشگری	فرمانداری . میراث فرهنگی . محیط زیست
۱۶-۸	انتخاب چنار کهنسال محلات بعنوان اثر طبیعی ملی	محیط زیست
۱۷-۸	افزایش نیرو و اعتبارات محیط زیست شهرستان محلات	فرمانداری محلات
۱۸-۸	ایجاد باشگاه تیراندازی برای شکارچیان	اداره ورزش و جوانان و محیط زیست
۱۹-۸	توسعه فعالیتهای گردشگری مبتنی بر اکوتوریسم با رعایت استانداردهای زیست محیطی	سازمان میراث فرهنگی

فرمانداری و معدن‌داران و سازمان صنایع	تهیه طرح جامع احیاء و بهسازی فعالیت معادن در آتشکوه و عباس آباد و...	۲۰-۸
اداره آموزش و پرورش و اداره محیط زیست و سمن	راه اندازی مدارس زیست محیطی	۲۱-۸
بنیاد نخبگان استان . دانشگاه‌های استان و اداره محیط زیست و سمن	ایجاد هسته های دانش بنیان زیست محیطی	۲۲-۸
اداره محیط زیست و اداره جهاد کشاورزی و بخش خصوصی	ایجاد و توسعه مراکز تکثیر و پرورش حیات وحش	۲۳-۸
نظام مهندسی کشاورزی . اداره محیط زیست و اداره صنایع و سمن	استفاده از فارغ التحصیلان محیط زیست در واحدهای صنعتی	۲۴-۸
استانداری . اداره محیط زیست . شبکه سمن ها	توسعه و توانمندسازی سمن های زیست محیطی	۲۵-۸
استانداری و اداره محیط زیست . اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی . اداره تبلیغات اسلامی . سمن ها . اداره صنایع و شهرداری محلات . مدیریت اسلحه و مهمات	ارتقاء فرهنگ زیست محیطی عموم مردم . صنایع . شکارچیان و جوامع محلی مناطق محیط زیست	۸-۲۶
دانشگاه‌های شهرستان	افزایش آزمایشگاه‌های معتمد محیط زیست	۲۷-۸
شهرداریها	افزایش مراکز معاینه فنی خودروها و موتورسیکلت ها	۲۸-۸
دهیارها و شرکت آب و فاضلاب روستایی	بهبود وضعیت زیست محیطی مدیریت پسماندها و فاضلابهای روستاهای بالای ۲۰ خانوار شهرستان	۲۹-۸
اداره محیط زیست و اداره میراث فرهنگی و هیات غارنوردی استان	شناسایی و حفاظت از غارهای منحصر بفرد شهرستان	۳۰-۸

۹- وضعیت زیست محیطی شهرستان آشتیان :

شهرستان آشتیان از یک بخش با نام بخش مرکزی تشکیل شده است . مرکز آن شهر آشتیان است . جمعیت این شهرستان ۱۷۱۰۵ نفر ، وسعت آن ۱۲۴۰ کیلومتر مربع و ارتفاع آن ۱۷۹۰ متر از سطح دریا است . به طور کلی تابستانهای گرم و زمستانهای سرد و اقلیم خشک و سرد از خصوصیات اقلیمی این شهرستان است . رشته کوههای گرکان و هزارخانی و مرتفع ترین قله آن کلاسه با ارتفاع ۳۰۸۴ متر در این شهرستان قرار گرفته است . منطقه شکار ممنوع ورسان آشتیان با اقلیمی متنوع و ۲۰ چشمه با جریان دائمی طیف وسیعی از تنوع گونه های گیاهی و جانوری را در خود جای داده است. مهمترین وحوش شهرستان شامل قوچ و میش . شنگ . هوبره . درنا. کفتار و گرگ . گراز. باقرقره . انواع پرندگان شکاری و ... می باشد. این شهرستان دارای یک شهرک صنعتی و یک ناحیه صنعتی و واحدهای تولیدی پراکنده می باشد . فعالیت واحدهای تولیدی قیر و شمش سرب از جمله معضلات زیست محیطی این شهرستان است . از مهمترین تهدیدهای زیست محیطی این شهرستان علاوه بر عدم مدیریت پسماندهای شهری و صنعتی و نبود تصفیه خانه فاضلاب شهری و صنعتی و عدم مدیریت پسماند واحد صنعتی آواپزشک میتوان به عدم شناسایی پتانسیلها و مطالعات جامع منطقه ، شوری خاک منطقه ، بارندگی کم ، شکار بی رویه ، چرای بی رویه و بالاخره کمبود نیروی محیط زیست و تجهیزات به عنوان دیگر تهدیدهای زیست محیطی اشاره نمود . لذا جهت بهبود وضعیت زیست محیطی شهرستان آشتیان مصوبات زیر در کارگروه آمایش استان مورخ ۹۳/۷/۲۲ تصویب و لازم الاجراست .

جدول شماره ۱۱: جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان آشتیان

ردیف	عنوان مصوبه	دستگاه مسئول
۱-۹	ایجاد پاسگاه محیط بانی در منطقه شکار ممنوع ورسان	فرمانداری و محیط زیست
۲-۹	احداث و تکمیل سیستم تصفیه خانه فاضلاب شهری آشتیان	شرکت آب و فاضلاب
۳-۹	احداث تصفیه خانه فاضلاب شهرک صنعتی مزرعه نو و ناحیه صنعتی گرکان	شرکت شهرکهای صنعتی
۴-۹	ساماندهی واحدهای پراکنده در شهر آشتیان	شهرداری آشتیان
۵-۹	ساماندهی واحدها و صنوف مزاحم روستای زرنوشه	بنیاد مسکن
۶-۹	اصلاح و بازسازی محل دفن پسماندها	شهرداری آشتیان
۷-۹	تکمیل اداره محیط زیست آشتیان	فرمانداری و اداره راه و شهرسازی آشتیان
۸-۹	ارتقاء سطح منطقه شکار ممنوع ورسان به منطقه حفاظت شده	اداره صنایع . اداره منابع طبیعی و اداره محیط زیست
۹-۹	مدیریت زیست محیطی فعالیتهای کشاورزی شامل تغییر الگوی کشت ، مصرف بهینه آب ، کاهش مصرف سموم و کود ، تولید محصولات ارگانیک و غیره	سازمان جهادکشاورزی
۱۰-۹	تعیین حقایق زیست محیطی رودخانه آشتیان و شهراب	شرکت سهامی آب منطقه مرکزی
۱۱-۹	مدیریت دام مازاد در منطقه و تغییر الگوی اشتغال و معیشت مردم منطقه	اداره منابع طبیعی و سازمان جهادکشاورزی آشتیان
۱۲-۹	تهیه طرح جامع مدیریت پسماندها	شهرداری آشتیان
۱۳-۹	افزایش نیرو و اعتبارات محیط زیست شهرستان آشتیان	فرمانداری آشتیان
۱۴-۹	ایجاد باشگاه تیراندازی برای شکارچیان	اداره ورزش و جوانان و محیط زیست
۱۵-۹	توسعه فعالیتهای گردشگری مبتنی بر اکوتوریسم با رعایت استانداردهای زیست محیطی	سازمان میراث فرهنگی
۱۶-۹	راه اندازی مدارس زیست محیطی	اداره آموزش و پرورش و اداره محیط زیست و سمن
۱۷-۹	ایجاد هسته های دانش بنیان زیست محیطی	بنیاد نخبگان استان . دانشگاههای استان و اداره محیط زیست و سمن
۱۸-۹	ایجاد و توسعه مراکز تکثیر و پرورش حیات وحش	اداره محیط زیست و اداره جهاد کشاورزی و بخش خصوصی
۱۹-۹	استفاده از فارغ التحصیلان محیط زیست در واحدهای صنعتی	نظام مهندسی کشاورزی . اداره محیط زیست و اداره صنایع و سمن
۲۰-۹	توسعه و توانمندسازی سمن های زیست محیطی	استانداری . اداره محیط زیست . شبکه سمن ها

۲۱-۹	ارتقاء فرهنگ زیست محیطی عموم مردم . صنایع . شکارچیان و جوامع محلی مناطق محیط زیست	استانداری و اداره محیط زیست . اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی . اداره تبلیغات اسلامی . سمن ها . اداره صنایع و شهرداری آشتیان . مدیریت اسلحه و مهمات
۲۲-۹	افزایش آزمایشگاههای معتمد محیط زیست	دانشگاههای شهرستان
۲۳-۹	افزایش مراکز معاینه فنی خودروها و موتورسیکلت ها	شهرداریها
۲۴-۹	بهبود وضعیت زیست محیطی مدیریت پسماندها و فاضلابهای روستاهای بالای ۲۰ خانوار شهرستان	دهیاریها و شرکت آب و فاضلاب روستایی
۲۵-۹	شناسایی و حفاظت از غارهای منحصر بفرد شهرستان	اداره محیط زیست و اداره میراث فرهنگی و هیات غارنوردی استان

۱۰- وضعیت زیست محیطی شهرستان فراهان :

شهرستان فراهان به مرکزیت شهر فرمهین در دشتی وسیع و مرتفع به نام دشت فراهان واقع گردیده است . جمعیت شهرستان ۳۰۰۴۲ نفر و وسعت شهرستان ۱۴۹۹ کیلومتر مربع و اقلیم شهرستان خشک و نیمه خشک است . بلندترین کوههای شهرستان کوه تخت رستم و گلوم بار می باشد. این شهرستان دارای پتانسیل فعالیتهای کشاورزی و دامپروری است . با توجه به مجاورت این دشت با کویر و دریاچه میقان دارای تنوع مناسب گیاهی و جانوری است . مهمترین وحوش شهرستان شامل قوچ و میش . گراز . هوبره . کفتار و گرگ . باقرقره . درنا . انواع پرندگان شکاری و ... می باشد. واحدهای صنعتی در ۱ شهرک صنعتی فرمهین در فعالیتند . از مهمترین تهدیدات زیست محیطی میتوان به عدم مدیریت پسماند شهری ، چرای بی رویه ، تخریب زیستگاهها و بالاخره کمبود نیرو و تجهیزات اشاره نمود. لذا جهت بهبود وضعیت زیست محیطی شهرستان فراهان مصوبات زیر در کارگروه آمایش استان مورخ ۹۳/۷/۲۲ لازم الاجراست .

جدول شماره ۱۲: جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان فراهان

ردیف	عنوان مصوبه	دستگاه مسئول
۱-۱۰	احداث تصفیه خانه فاضلاب فرمهین و خنجین	شرکت آب و فاضلاب
۲-۱۰	اصلاح و بازسازی محل دفن پسماندها	شهرداری فرمهین
۳-۱۰	احداث اداره محیط زیست فراهان	فرمانداری و اداره راه و شهرسازی فراهان
۴-۱۰	مدیریت زیست محیطی فعالیتهای کشاورزی شامل تغییر الگوی کشت ، مصرف بهینه آب ، کاهش مصرف سموم و کود ، تولید محصولات ارگانیک و غیره	سازمان جهادکشاورزی
۵-۱۰	مدیریت دام مازاد در منطقه و تغییر الگوی اشتغال و معیشت مردم منطقه	اداره منابع طبیعی و سازمان جهادکشاورزی فراهان
۶-۱۰	تهیه طرح جامع مدیریت پسماندها	شهرداری فرمهین
۷-۱۰	افزایش نیرو و اعتبارات محیط زیست شهرستان فراهان	فرمانداری فراهان
۸-۱۰	ایجاد باشگاه تیراندازی برای شکارچیان	اداره ورزش و جوانان و محیط زیست
۹-۱۰	توسعه فعالیتهای گردشگری مبتنی بر اکوتوریسم با رعایت استانداردهای زیست محیطی	سازمان میراث فرهنگی
۱۰-۱۰	راه اندازی مدارس زیست محیطی	اداره آموزش و پرورش و اداره محیط زیست و سمن
۱۱-۱۰	ایجاد هسته های دانش بنیان زیست محیطی	بنیاد نخبگان استان . دانشگاههای استان و اداره محیط زیست و سمن
۱۲-۱۰	ایجاد و توسعه مراکز تکثیر و پرورش حیات وحش	اداره محیط زیست و اداره جهاد کشاورزی و بخش خصوصی
۱۳-۱۰	استفاده از فارغ التحصیلان محیط زیست در واحدهای صنعتی	نظام مهندسی کشاورزی . اداره محیط زیست و اداره صنایع و سمن
۱۴-۱۰	توسعه و توانمندسازی سمن های زیست محیطی	استانداری . اداره محیط زیست . شبکه سمن ها
۱۵-۱۰	ارتقاء فرهنگ زیست محیطی عموم مردم . صنایع . شکارچیان و جوامع محلی مناطق محیط زیست	استانداری و اداره محیط زیست . اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی . اداره تبلیغات اسلامی . سمن ها . اداره صنایع و شهرداری فراهان. مدیریت اسلحه و مهمات
۱۶-۱۰	افزایش آزمایشگاههای معتمد محیط زیست	دانشگاههای شهرستان

شهرداریها	افزایش مراکز معاینه فنی خودروها و موتورسیکلت ها	۱۷-۱۰
دهیارها و شرکت آب و فاضلاب روستایی	بهبود وضعیت زیست محیطی مدیریت پسماندها و فاضلابهای روستاهای بالای ۲۰ خانوار شهرستان	۱۸-۱۰
اداره محیط زیست و اداره میراث فرهنگی و هیات غارنوردی استان	شناسایی و حفاظت از غارهای منحصر بفرد شهرستان	۱۹-۱۰

۱۱- وضعیت زیست محیطی شهرستان خنداب :

شهرستان خنداب دارای دو بخش مرکزی و قره چای می باشد . مرکز آن شهر خنداب است . جمعیت این شهرستان ۵۸۲۶۲ نفر ، وسعت آن ۱۳۶۵ کیلومتر مربع و ارتفاع آن از سطح دریا ۱۷۳۹ متر می باشد . به طور کلی تابستانهای معتدل و زمستانهایی سرد و اقلیم خشک و سرد از خصوصیات اقلیمی شهرستان است . بلندترین نقطه شهرستان کوه بزکش پلنگاب ، و ارجناوند با ۲۷۷۳ متر ارتفاع می باشد . ۴۵ کیلومتر از رودخانه حفاظت شده قره چای (شراء) از این شهرستان میگذرد همچنین منطقه شکار ممنوع پلنگاب ، تالاب شکار ممنوع آق گل و منطقه شکار ممنوع گلپرآباد از مناطق تحت مدیریت این شهرستان است . مهمترین وحوش شهرستان شامل قوچ و میش . گراز . شنگ . کفتار و گرگ . باقرقره . پرندگان آبی و کنار آبی . انواع پرندگان شکاری و انواع ماهیان و ... می باشد .

از مهمترین تهدیدهای زیست محیطی این شهرستان میتوان به عدم مدیریت پسماند ، استفاده بی رویه از کود و سموم کشاورزی ، وجود ۵۴۵ چاه غیرمجاز و برداشت بی رویه آب و کشت محصولات آب بر و همچنین وجود پلاستیک های استفاده شده و رها کردن آنها در خاک اشاره کرد . از دیگر تهدیدات نیز کمبود نیروی محیط زیست و عدم وجود اداره شهرستانی جهت حفظ و حراست منطقه است . لذا جهت بهبود وضعیت زیست محیطی شهرستان خنداب مصوبات زیر در کارگروه آمایش استان مورخ ۹۳/۸/۱۴ تصویب و لازم الاجراست :

جدول شماره ۱۳: جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان خنداب

ردیف	عنوان مصوبه	دستگاه مسئول
۱-۱۱	تهیه طرح جامع ساماندهی رودخانه قره چای و تعیین حریم و حقابہ تنها رودخانه حفاظت شده استان	شرکت سهامی آب منطقه ای مرکزی
۲-۱۱	تهیه طرح مطالعات امکان سنجی احیاء تنوع زیستی آبریان رودخانه قره چای (شراء)	اداره محیط زیست
۳-۱۱	ارتقاء منطقه شکار ممنوع پلنگاب به منطقه حفاظت شده	اداره صنایع و اداره منابع طبیعی و اداره محیط زیست
۴-۱۱	تجهیز بیمارستان خنداب به دستگاه اتوکلاو	دانشگاه علوم پزشکی
۵-۱۱	تعیین حقابہ زیست محیطی سه شهرستان شازند، خنداب و کمیجان از طریق انعقاد توافقنامه بین سه شهرستان	استانداری مرکزی و شرکت سهامی آب منطقه ای مرکزی
۶-۱۱	مطالعه امکان سنجی احیاء سنگ یا سمور آبی در رودخانه شراء	اداره محیط زیست
۷-۱۱	اجرای شبکه جمع آوری فاضلاب واحد تصفیه خانه فاضلاب شهرهای خنداب و جاورسیان	شرکت آب و فاضلاب
۸-۱۱	مدیریت دام مازاد در منطقه و تغییر الگوی اشتغال	اداره منابع طبیعی و اداره جهاد کشاورزی
۹-۱۱	تامین حقابہ رودخانه قره چای (شراء)	شرکت سهامی آب منطقه ای مرکزی
۱۰-۱۱	تهیه طرح جامع مدیریت و تقلیل اثرات زیست محیطی شرکت قطران خنداب (آب سنگین)	شرکت قطران خنداب
۱۱-۱۱	اصلاح و بازسازی محل دفن پسماندها	شهرداری خنداب
۱۲-۱۱	احداث ایستگاه پایش محیط زیست خنداب	فرمانداری و اداره راه و شهرسازی خنداب
۱۳-۱۱	مدیریت زیست محیطی فعالیتهای کشاورزی شامل تغییر الگوی کشت ، مصرف بهینه آب ، کاهش مصرف سموم و کود ، تولید محصولات ارگانیک و غیره	سازمان جهادکشاورزی
۱۴-۱۱	مدیریت دام مازاد در منطقه و تغییر الگوی اشتغال و معیشت مردم منطقه	اداره منابع طبیعی و سازمان جهادکشاورزی خنداب
۱۵-۱۱	تهیه طرح جامع مدیریت پسماندها	شهرداری خنداب
۱۶-۱۱	افزایش نیرو و اعتبارات محیط زیست شهرستان خنداب	فرمانداری خنداب
۱۷-۱۱	ایجاد باشگاه تیراندازی برای شکارچیان	اداره ورزش و جوانان و محیط زیست

سازمان میراث فرهنگی	توسعه فعالیتهای گردشگری مبتنی بر اکوتوریسم با رعایت استانداردهای زیست محیطی	۱۸-۱۱
اداره آموزش و پرورش و اداره محیط زیست و سمن	راه اندازی مدارس زیست محیطی	۱۹-۱۱
بنیاد نخبگان استان . دانشگاههای استان و اداره محیط زیست و سمن	ایجاد هسته های دانش بنیان زیست محیطی	۲۰-۱۱
اداره محیط زیست و اداره جهاد کشاورزی و بخش خصوصی	ایجاد و توسعه مراکز تکثیر و پرورش حیات وحش	۲۱-۱۱
نظام مهندسی کشاورزی . اداره محیط زیست و اداره صنایع و سمن	استفاده از فارغ التحصیلان محیط زیست در واحدهای صنعتی	۲۲-۱۱
استانداری . اداره محیط زیست . شبکه سمن ها	توسعه و توانمندسازی سمن های زیست محیطی	۲۳-۱۱
استانداری و اداره محیط زیست . اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی . اداره تبلیغات اسلامی . سمن ها . اداره صنایع و شهرداری خنداب . مدیریت اسلحه و مهمات	ارتقاء فرهنگ زیست محیطی عموم مردم . صنایع . شکارچیان و جوامع محلی مناطق محیط زیست	۲۴-۱۱
دانشگاههای شهرستان	افزایش آزمایشگاههای معتمد محیط زیست	۲۵-۱۱
شهرداریها	افزایش مراکز معاینه فنی خودروها و موتورسیکلت ها	۲۶-۱۱
دهیارها و شرکت آب و فاضلاب روستایی	بهبود وضعیت زیست محیطی مدیریت پسماندها و فاضلابهای روستاهای بالای ۲۰ خانوار شهرستان	۲۷-۱۱
اداره محیط زیست و اداره میراث فرهنگی و هیات غارنوردی استان	شناسایی و حفاظت از غارهای منحصر بفرد شهرستان	۲۸-۱۱
استانداری و محیط زیست	تهیه . تصویب و اجرای طرح جامع مدیریت (توجهی و تفصیلی) منطقه پلنگاب	۲۹-۱۱

۱۲- وضعیت زیست محیطی شهرستان زرنديه :

شهرستان زرنديه از دو بخش مرکزی و خرقان تشکیل شده است . مرکز آن شهر مامونیه است. جمعیت این شهرستان ۵۷۱۵۳ نفر ، وسعت آن ۴۱۶۳ کیلومتر مربع و ارتفاع آن در بلندترین نقطه ۲۸۰۰ متر از سطح دریاست . به طور کلی تابستانهای گرم و زمستانهای معتدل و اقلیم سرد و خشک از خصوصیات اقلیمی شهرستان می باشد . منطقه شکار ممنوع خرقان به دلیل موقعیت خاص زیستگاهی و اهمیت اکولوژیکی از آبان ۹۰ به مدت ۵ سال به عنوان منطقه تیراندازی و شکار ممنوع معرفی گردید . مهمترین وحوش شهرستان شامل کل و بز ، قوچ و میش . گراز . پلنگ . سیاه گوش . هوبره . بزمجه . کفتار و گرگ . باقرقره . انواع پرندگان شکاری و ... می باشد. قسمتی اعظمی از این شهرستان در داخل شعاع ۱۲۰ کیلومتری محدوده ممنوعیت استقرار صنعت قرار گرفته است . واحدهای صنعتی در ۳ شهرک صنعتی زاویه ، مامونیه و پرندک فعال هستند . شهرک رازقان نیز در حال انجام زیر ساخت ها می باشد . از مهمترین تهدیدهای زیست محیطی این شهرستان میتوان به عدم مدیریت پسماندهای شهری و صنعتی ، عدم بهره برداری از تصفیه خانه شهرکهای صنعتی ، عدم اجرای تصفیه خانه شهری در ۵ شهر این شهرستان ، مشکلات زیست محیطی واحدهای پراکنده ، آلودگی و تخریب ناشی از فعالیت معادن اشاره کرد . علاوه بر اینها از دیگر تهدیدات زیست محیطی شهرستان کمبود فضای سبز ، آلودگی ناشی از کشت زیر پلاستیک و کمبود نیروی محیط زیست و تجهیزات و نبود پاسگاه محیط بانی در بخش خرقان است . لذا جهت بهبود وضعیت زیست محیطی شهرستان زرنديه مصوبات زیر در کارگروه آمایش استان مورخ ۹۳/۹/۴ تصویب و لازم الاجراست .

جدول شماره ۱۴: جدول مصوبات ارتقاء شاخص های زیست محیطی شهرستان زرنديه

ردیف	عنوان مصوبه	دستگاه مسئول
۱-۱۲	احداث تصفیه خانه های فاضلاب در شهرهای مامونیه ، زاویه ، پرندهک، خشکرو د ، رازقان (جایگزینی ردیف ملی شهرستان دلیجان با شهرستان زرنديه در وزارت نیرو به لحاظ اتمام پروژه های دلیجان)	شرکت آب و فاضلاب
۲-۱۲	ساماندهی مدیریت پسماند و اجرای طرح جامع مدیریت پسماند و احیاء و پاکسازی مکان دفن موجود	فرمانداری و شهرداری زرنديه
۳-۱۲	توسعه سرانه فضای سبز شهرها	شهرداریهای شهرستان
۴-۱۲	احداث تصفیه خانه در ناحیه پرندهک ، خرقان ، و تسريع در راه اندازی تصفیه خانه شهرک صنعتی مامونیه و زاویه	شرکت شهرکهای صنعتی
۵-۱۲	انتقال واحدهای پراکنده غیرمجاز شهرهای زاویه و مامونیه به شهرک صنعتی خرقان	فرمانداری و شرکت شهرکها
۶-۱۲	ساماندهی ناحیه صنعتی رنگرز و روستای ورده	فرمانداری زرنديه
۷-۱۲	ارتقاء منطقه شکار ممنوع خرقان به حفاظت شده و منطقه پیرحیدر به شکار ممنوع	اداره منابع طبیعی . اداره صنایع و اداره محیط زیست
۸-۱۲	ساماندهی کارگاههای شن و ماسه شهرستان	اداره صنایع و فرمانداری
۹-۱۲	انتخاب درخت الویر به عنوان اثر طبیعی ملی	اداره محیط زیست
۱۰-۱۲	خرید و نصب ایستگاههای سنجش آلودگی هوا با توجه به اثرگذاری بر شهر تهران با استفاده از منابع اعتباری سازمان حفاظت محیط زیست کشور	فرمانداری و اداره محیط زیست
۱۱-۱۲	افزایش نیرو و اعتبارات محیط زیست شهرستان	فرمانداری زرنديه
۱۲-۱۲	احداث پاسگاه محیط بانى رازقان	فرمانداری و اداره محیط زیست
۱۳-۱۲	مطالعه طرح جامع آلاینده های زیست محیطی شهرستان	فرمانداری و اداره محیط زیست
۱۴-۱۲	ساماندهی پسماندهای صنعتی بویژه لجن اسیدی	اداره صنایع و شرکت شهرکها
۱۵-۱۲	ساماندهی پسماندهای بیمارستانی با استفاده از دستگاه اتوکلاو	دانشگاه علوم پزشکی
۱۶-۱۲	ساماندهی وضعیت گردشگری و طبیعت گردی در منطقه رازقان با رعایت اصول زیست محیطی و حفظ گونه های گیاهی و جانوری	اداره میراث فرهنگی
۱۷-۱۲	مطالعه امکان سنجی احیاء گونه آهو و هوبره در شهرستان زرنديه	اداره محیط زیست
۱۸-۱۲	مطالعه شناسایی گربه سانان منطقه پیر حیدر	اداره محیط زیست
۱۹-۱۲	مدیریت دام مازاد در منطقه و تغییر الگوی اشتغال	اداره منابع طبیعی و اداره جهاد کشاورزی
۲۰-۱۲	احداث پاسگاه محیط بانى رازقان	فرمانداری و اداره راه و شهرسازی زرنديه

سازمان جهادکشاورزی	مدیریت زیست محیطی فعالیتهای کشاورزی شامل تغییر الگوی کشت ، مصرف بهینه آب ، کاهش مصرف سموم و کود ، تولید محصولات ارگانیک و غیره	۲۱-۱۲
اداره منابع طبیعی و سازمان جهادکشاورزی زرنديه	مدیریت دام مازاد در منطقه و تغییر الگوی اشتغال و معیشت مردم منطقه	۲۲-۱۲
فرمانداری زرنديه	افزایش نیرو و اعتبارات محیط زیست شهرستان زرنديه	۲۳-۱۲
اداره ورزش و جوانان و محیط زیست	ایجاد باشگاه تیراندازی برای شکارچیان	۲۴-۱۲
سازمان میراث فرهنگی	توسعه فعالیتهای گردشگری مبتنی بر اکوتوریسم با رعایت استانداردهای زیست محیطی	۲۵-۱۲
اداره آموزش و پرورش و اداره محیط زیست و سمن	راه اندازی مدارس زیست محیطی	۲۶-۱۲
بنیاد نخبگان استان . دانشگاههای استان و اداره محیط زیست و سمن	ایجاد هسته های دانش بنیان زیست محیطی	۲۷-۱۲
اداره محیط زیست و اداره جهاد کشاورزی و بخش خصوصی	ایجاد و توسعه مراکز تکثیر و پرورش حیات وحش	۲۸-۱۲
نظام مهندسی کشاورزی . اداره محیط زیست و اداره صنایع و سمن	استفاده از فارغ التحصیلان محیط زیست در واحدهای صنعتی	۲۹-۱۲
استانداری . اداره محیط زیست . شبکه سمن ها	توسعه و توانمندسازی سمن های زیست محیطی	۳۰-۱۲
استانداری و اداره محیط زیست . اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی . اداره تبلیغات اسلامی . سمن ها . اداره صنایع و شهرداری زرنديه مدیریت اسلحه و مهمات	ارتقاء فرهنگ زیست محیطی عموم مردم . صنایع . شکارچیان و جوامع محلی مناطق محیط زیست	۳۱-۱۲
دانشگاههای شهرستان	افزایش آزمایشگاه های معتمد محیط زیست در شهرستان	۳۲-۱۲
شهرداریها	افزایش مراکز معاینه خودروها و موتورسیکلت	۳۳-۱۲
دهیارها و شرکت آب و فاضلاب روستایی	بهبود وضعیت زیست محیطی مدیریت پسماندها و فاضلابهای روستاهای بالای ۲۰ خانوار شهرستان	۳۴-۱۲
اداره محیط زیست و اداره میراث فرهنگی و هیات غارنوردی استان	شناسایی و حفاظت از غارهای منحصر بفرد شهرستان	۳۵-۱۲
استانداری و محیط زیست	تهیه و تصویب و اجرای طرح جامع مدیریت (توجیهی و تفصیلی) منطقه خرقان	۳۶-۱۲

اصل پنجاهم قانون اساسی :

در جمهوری اسلامی، حفاظت محیط زیست که نسل امروز و نسل های بعد باید در آن حیات اجتماعی رو به رشدی داشته باشند، وظیفه عمومی تلقی می گردد. از این رو فعالیت های اقتصادی و غیر آن که با آلودگی محیط زیست یا تخریب غیر قابل جبران آن ملازمه پیدا کند، ممنوع است.